

Nr 19**Laguskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 93 med förslag till lag om konvertibla skuldebrev m. m. jämte motioner.**

Genom en den 16 mars 1973 dagtecknad proposition har Kungl. Maj:t under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet över justitieärenden föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1. lag om konvertibla skuldebrev m. m.,
2. lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag,
3. lag om ändring i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering,
4. lag om ändring i lagen (1916: 156) om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag.

I anledning av propositionen har väckts sex motioner. Motionsyrkandena redovisas nedan på s. 36.

Stockholms handelskammare, Sveriges grossistförbund, Sveriges hantverks- och industriorganisation, Sveriges industriförbund och Sveriges köpmannaförbund har till utskottet inkommit med en gemensam skrivelse i ärendet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag som berör aktiebolagens kapitalförsörjning, aktiekapitalets storlek och bolagsledningens och aktieägarers rätt att ta lån från aktiebolag.

Enligt förslaget skall aktiebolag kunna ge ut konvertibla skuldebrev, dvs. skuldebrev som kan bytas ut mot aktier i det låntagande bolaget. Bolagen får också möjlighet att ge ut skuldebrev förenade med optionsrätt att teckna nya aktier i det låntagande bolaget. Vidare föreslås regler om konvertibla aktier, dvs. aktier som kan omvandlas till aktier av annat slag.

Möjlighet införs för aktiebolag att vid nyemission av aktier mot betalning i pengar besluta om avvikelse från den företrädesrätt att delta i nyemissionen som annars tillkommer aktieägarna. Vidare får styrelsen behörighet att efter bemyndigande av bolagsstämman besluta om nyemission och om avvikelse från aktieägarers företrädesrätt.

Aktiekapitalets minsta belopp höjs från nuvarande 5 000 kr. till 50 000 kr.

Slutligen införs regler om bolagens rätt att lämna penninglån till styrelsen, verkställande direktör och aktieägare. Reglerna innebär bl. a. att sådana lån förbjuds i den mån lånet är avsett för låntagarens privata konsumtion.

Lagförslagen avses träda i kraft dagen efter den, då lagen utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Lagförslagen

De vid propositionen fogade lagförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om konvertibla skuldebrev m. m.

Härigenom förordnas som följer.

Allmänna bestämmelser

1 § Annat aktiebolag än bank- och försäkringsaktiebolag kan mot vederlag i pengar eller annan egendom utge konvertibla skuldebrev eller skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning. Sådant skuldebrev skall vara löpande.

Konvertibla skuldebrev skall innehålla utfästelse från bolaget om att borgenär har rätt att helt eller delvis utbyta sin fordran enligt skuldebrev mot aktier i bolaget. Skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning skall ge borgenär rätt att teckna aktier i bolaget mot betalning i pengar. Sådan rätt kan även knytas till optionsbevis fogade vid skuldebrev.

Villkoren för utbyte eller nyteckning av aktier skall bestämmas så att utbyte eller nyteckning kan ske utan att bolagsordningen ändras.

Vederlaget för konvertibelt skuldebrev får ej understiga det nominella beloppet på aktie som utlämnas vid utbyte, om ej mellanskillnaden täckes genom kontant betalning vid utbytet.

2 § Består vederlaget för utgivna skuldebrev av pengar, har aktieägare företrädesrätt att teckna skuldebrev i emissionen såsom om denna gällde de aktier i fråga om vilka utbytesrätt eller optionsrätt till nyteckning föreligger. Bolagsstämman eller, i fall som avses i 10 §, styrelsen kan dock besluta om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt.

3 § Beslut om emission av skuldebrev fattas av bolagsstämman, om ej annat följer av 9 eller 10 §.

Förfarandet vid emission

4 § Förslag till emissionsbeslut skall hållas tillgängligt för aktieägarna under minst en vecka före bolagsstämma vid vilken emissionsbeslut skall fattas samt framläggas på stämman. Detsamma skall gälla sådan redogörelse av styrelsen och sådant yttrande av revisorerna som avses i 6 §. Innebär förslaget avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt, skall skälen till avvikelsen anges i förslaget eller i handling som fogats vid förslaget. Om årsredovisningen ej skall behandlas på stämman, skall även enligt vad nyss sagts följande handlingar hållas tillgängliga och framläggas på stämman:

1. avskrift av den senaste årsredovisningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av revisionsberättelsen för det år årsredovisningen avser,

2. en av styrelsen undertecknad redogörelse för händelser av väsentlig betydelse för bolagets ställning, vilka inträffat efter årsredovisningens avgivande, om det ej på grund av särskilda omständigheter skulle skada bolaget, samt

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över redogörelsen.

Kallelse till bolagsstämman skall innehålla uppgift om den företrädesrätt att delta i emissionen som enligt förslaget tillkommer aktieägarna eller annan.

5 § Beslut om emission skall ange

1. emissionens belopp eller högsta belopp eller det lägsta och högsta beloppet för emissionen,

2. den företrädesrätt att delta i emissionen som tillkommer aktieägarna eller annan, eller vem som eljest äger delta i emissionen,

3. när ett lägsta belopp bestämts för emissionen, den tid inom vilken teckning av skuldebrev kan ske,

4. den tid, ej understigande två veckor från utfärdandet av kungörelse enligt 7 § första stycket första punkten eller, i fall som avses i 7 § fjärde stycket, från beslutet eller, i fråga om bolag för vilket lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering gäller (avstämningsbolag), från avstämningsdagen, inom vilken aktieägare kan begagna sin företrädesrätt till teckning,

5. skuldebrevens nominella belopp, emissionskurs och räntefot,

6. den tid inom vilken tecknade skuldebrev skall betalas samt den beräkningsgrund, enligt vilken vid överteckning de skuldebrev som icke tecknats med företrädesrätt skall fördelas, om ej föreskrift meddelas att fördelningen skall bestämmas av styrelsen,

7. tid och villkor för utbyte eller nyteckning,

8. den rätt som skall tillkomma borgenär eller innehavare av optionsbevis för den händelse aktiekapitalet före utbytet eller nyteckningen ökas eller nedsättes eller nya konvertibla skuldebrev eller skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning utges eller bolaget upplöses eller upphör genom fusion,

9. det belopp, varmed aktiekapitalet skall kunna ökas genom utbyte eller nyteckning, samt

10. det aktieslag vartill de nya aktierna skall höra, om aktier av olika slag finns eller kan utges.

Om förbehåll enligt 9 § 1 mom. fjärde stycket, 65 eller 70 § lagen (1944: 705) om aktiebolag skall gälla beträffande de nya aktierna, skall erinran därom intagas i emissionsbeslutet.

I fråga om avstämningsbolag iakttages, att avstämningsdag skall anges i emissionsbeslutet, om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen. Avstämningsdagen får ej sättas tidigare än tre veckor från det beslutet kungjorts enligt 7 § första stycket första punkten.

Skall skuldebrev bli föremål för handel vid fondbörs kan i emissionsbeslutet upptagas bemyndigande för styrelsen eller den styrelsen inom sig förordnar att innan teckning påbörjas bestämma emissionens belopp, emissionskurs, räntefot samt villkor för utbyte eller nyteckning. I fråga om avstämningsbolag iakttages dock, att nämnda villkor skall bestämmas senast på avstämningsdagen, om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

6 § Skall vederlaget för utgivna skuldebrev bestå av annan egendom än pengar, skall bestämmelse därom intagas i emissionsbeslutet. Styrelsen skall ha avgivit en redogörelse för de omständigheter som kan vara av vikt vid bedömandet av värdet på egendomen. Särskilt skall anges det värde, till vilket egendomen beräknas kunna upptagas i balansräkningen. Har skriftligt avtal upprättats rörande övertagande av egendomen, skall redogörelsen innehålla avtalet eller hänvisning till avtalet med uppgift om den plats där det hålles tillgängligt. Muntligt avtal skall fullständigt upptagas i redogörelsen. Övertager bolaget rörelse, skall resultat- och balansräkningarna för rörelsen under de två sista räkenskapsåren bifogas redogörelsen. I redogörelsen skall upplysning ges om verksamheten och resultatutvecklingen under tiden därefter. Om nämnda räkningar ej uppgjorts för rörelsen, skall i redogörelsen lämnas upplysning om verksamheten och resultatutvecklingen under angivna räkenskapsår.

Över redogörelsen skall revisorerna avge yttrande, av vilket skall framgå att egendom, som skall tillföras bolaget, icke i redogörelsen åsatts högre värde än det till vilket egendomen beräknas kunna upptagas i balansräkningen. Emissionsbeslutet skall innehålla att redogörelse och yttrande som nu sagts har avgivits.

7 § Bolagsstämmans beslut om emission eller en redogörelse för det väsentliga innehållet i beslutet skall genast kungöras i allmänna tidningarna och tidning inom den ort där styrelsen har sitt säte. Kungöres ej beslutet i dess helhet, skall i kungörelsen uppgift lämnas om var beslutet hålles tillgängligt. Har bolagsstämman enligt 5 § fjärde stycket överlämnat åt annan att besluta om emissionens belopp, emissionskurs, räntefot och villkor för utbyte eller nyteckning, skall vad i dessa hänseenden beslutats kungöras på motsvarande sätt.

Är bolaget ej avstämningsbolag, skall beslut som avses i första stycket utan dröjsmål sändas till aktieägare som begär det och uppger sin postadress, om aktieägaren skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

I fråga om avstämningsbolag iakttages att i förekommande fall beslut av styrelsen eller den styrelsen inom sig förordnar rörande emissionens belopp, emissionskurs, räntefot och villkor för utbyte eller nyteckning bifogas teckningsrättsbevis när sådant översändes enligt 11 § tredje stycket.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller ej för annat aktiebolag än avstämningsbolag, om samtliga aktieägare varit företrädare vid den bolagsstämma som beslutat emissionen och emissionsbeslutet icke innehåller bemyndigande enligt 5 § fjärde stycket.

8 § Om ett lägsta belopp bestämts för emissionen och detta ej tecknats inom teckningstiden, är beslutet om emission förfallet. Detsamma gäller beslut om sådan ändring av bolagsordningen som förutsätter att aktiekapitalet ökas.

När teckningen av skuldebrev avslutats, skall bolaget genast för registrering anmäla beslutet om emission och det nominella belopp av lånet som tecknats. Registrering får ske endast om de i 195 § 1 mom. första och andra styckena lagen (1944: 705) om aktiebolag angivna förutsättningarna för registrering av beslut om kapitalökning föreligger.

9 § Styrelsen kan besluta om emission och om avvikelse från bestämmelserna i 2 § om aktieägares företrädesrätt under förutsättning av bo-

lagsstämmans godkännande. Bestämmelserna i 5—7 §§ och 8 § första stycket gäller därvid i tillämpliga delar.

I fråga om styrelsens begäran om bolagsstämmans godkännande tilllämpas föreskrifterna i 4 § första stycket. Vad där sägs om förslag till emissionsbeslut skall gälla styrelsens beslut.

Anmälan för registrering enligt 8 § andra stycket skall göras när emissionsbeslutet har godkänts av stämman och teckningen av skuldebrev avslutats. Har anmälan för registrering ej skett inom ett år från styrelsens beslut om emission, är beslutet förfallet.

10 § Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om emission och att därvid avvika från bestämmelserna i 2 § om aktieägares företrädesrätt.

Skall skuldebrev kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än pengar eller skall avvikelse från aktieägares företrädesrätt kunna göras, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans beslut. Beslutet skall innehålla bestämmelse om den tid, längst intill nästkommande ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut skall fattas. Bestämmelserna i 4 § första stycket äger motsvarande tillämpning i fråga om förslag till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut skall genast anmälas för registrering. Innan registrering har skett kan styrelsen ej fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 5—8 §§ gäller i tillämpliga delar i fråga om styrelsens beslut om emission.

Teckningsrätt och optionsbevis m. m.

11 § Aktieägare som har företrädesrätt att delta i emission är berättigad att för varje aktie utfå särskilt teckningsrättsbevis. I beviset skall angivas hur många sådana bevis som skall avlämnas vid teckning av skuldebrev.

När teckningsrättsbevis utlämnas eller, om sådana ej användes, när teckning av skuldebrev sker, skall det aktiebrev varpå företrädesrätten grundas förse med påskrift att denna begagnats.

Bestämmelserna i andra stycket gäller ej avstämningsbolag. Teckningsrättsbevis som tillkommer aktieägare i sådant bolag skall utan dröjsmål i rekommenderat brev eller på annat betryggande sätt översändas till den som på avstämningsdagen var införd i aktieboken eller i förteckning enligt 12 § lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering. Bestämmelserna i 22 och 23 §§ nämnda lag äger motsvarande tillämpning.

12 § Skuldebrev, optionsbevis och teckningsrättsbevis som avses i denna lag skall undertecknas av styrelsen eller enligt styrelsens bemyndigande av bank eller, i fråga om avstämningsbolag, av Värdepapperscentralen VPC Aktiebolag. Namnteckning får återges genom tryckning eller på annat liknande sätt.

Borgenär äger skilja optionsbevis från skuldebrev och förfoga över beviset särskilt i den mån annat ej följer av föreskrift i skuldebrevet att optionsbevis får avskiljas först efter viss tid.

Överlåtes eller pantsättes optionsbevis eller teckningsrättsbevis äger vad i 13, 14 och 22 §§ lagen (1936: 81) om skuldebrev föreskrives rö-

rande skuldebrev ställt till viss man eller order motsvarande tillämpning, om beviset är ställt till viss man. I annat fall tillämpas vad i nämnda lagrum föreskrives rörande skuldebrev ställt till innehavaren.

Utbyte och nyteckning

13 § När fordran enligt skuldebrev utbytes mot aktie skall skuldebrevet förses med påskrift om utbytet. Vid nyteckning skall skuldebrevet, eller i förekommande fall optionsbeviset, förses med påskrift om nyteckningen.

14 § Överstiger vid utbyte av fordran enligt skuldebrev mot aktie fordringsbeloppet aktiens nominella belopp, skall mellanskillnaden läggas till reservfonden.

15 § Vid nyteckning enligt denna lag skall aktier tecknas på teckningslista som innehåller beslutet om emission. Avskrift av bolagsordningen, den senast fastställda balansräkningen försedd med anteckning om bolagsstämans beslut rörande bolagets vinst eller förlust samt förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen för det år balansräkningen avser skall vara fogade vid teckningslistan eller hållas tillgängliga för aktietecknare på plats som anges i listan.

Sker teckning av aktier utan att bestämmelserna i första stycket iakttagits eller tecknas aktie med villkor som ej överensstämmer med de i emissionsbeslutet angivna villkoren, är teckningen ogiltig. Ogiltighet på sådan grund får dock ej göras gällande när registrering skett enligt 17 §. Den som tecknat aktie med villkor kan efter registreringen ej längre åberopa villkoret.

Anser styrelsen att aktieteckning är ogiltig enligt andra stycket skall aktietecknaren genast underrättas därom. I annat fall skall aktietecknaren tilldelas tecknade aktier. Aktierna skall genom styrelsens försorg ofördröjligen upptagas i aktieboken.

16 § Kvittning av skuld på grund av aktieteckningen mot fordran hos bolaget får ske endast om styrelsen medger kvittning. Sådant medgivande får ej lämnas om det skulle vara till skada för bolaget eller dess borgenärer.

Vad i 41—44 §§ lagen (1944: 705) om aktiebolag föreskrives om skyldighet att erlägga betalning å aktie och avlämna förbindelse samt om påföljd vid underlåtenhet att fullgöra sådan skyldighet skall vid aktieteckning enligt denna lag äga motsvarande tillämpning på aktietecknare som ej erlagt full betalning vid teckningen.

17 § Senast tre månader efter det att tiden för utbyte eller nyteckning av aktier utgått skall styrelsen för registrering anmäla hur många aktier som utgivits i utbyte eller som nytecknats. Om utbytestiden eller teckningstiden är längre än ett år, skall anmälan göras senast tre månader efter utgången av varje räkenskapsår under vilket utbyte eller nyteckning har skett.

Såsom villkor för registrering av kapitalökningen gäller,

1. i fråga om utbyte att bolaget på grund av emissionen tillförts egen-

dom till ett värde motsvarande minst sammanlagda nominella beloppet av de anmälda aktierna,

2. i fråga om nyteckning att aktierna till fullo betalats, samt

3. att yttrande föreligger från revisorerna av vilket framgår att föreskrifterna i 1 eller 2 iakttagits.

Genom registreringen är aktiekapitalet ökat med sammanlagda nominella beloppet av de anmälda aktierna.

18 § Aktiebrev får utges först sedan registrering enligt 17 § skett.

De nya aktierna skall medföra rätt till vinstutdelning enligt vad därom bestämts i emissionsbeslutet. Beslutet får dock ej innebära att sådan rätt inträder senare än för räkenskapsåret efter det under vilket aktierna skolat till fullo betalas.

Bundna och fria aktier

19 § Har förbehåll enligt 177 § lagen (1944: 705) om aktiebolag intagits i bolagsordningen, skall erinran härom göras i beslutet om emission. Vid emission skall iakttagas att förhållandet mellan antalet bundna och antalet fria aktier ej ändras i strid mot förbehållet, om den i emissionsvillkoren medgivna utbytes- eller teckningsrätten skulle utnyttjas till fullo. I skuldebrev och optionsbevis skall anges, om utbytes- eller teckningsrätten avser bunden eller fri aktie.

Emissionskursen, utbyteskursen eller kursen vid nyteckning får bestämmas högre i fråga om skuldebrev där utbytes- eller teckningsrätten avser fri aktie än i fråga om annat skuldebrev.

Vid utbyte eller nyteckning utfärdas bundna och fria aktier i enlighet med vad som angives i skuldebrevet eller optionsbeviset. Den som endast har rätt att förvärva fri aktie får ej tilldelas bunden aktie. Vid anmälan för registrering enligt 17 § anges antalet utgivna fria och bundna aktier.

20 § Har, då tiden för utbyte eller nyteckning utgått, antalet fria aktier efter registrering enligt 17 § kommit att överstiga den enligt förbehåll i bolagsordningen medgivna delen av aktierna, skall registreringsmyndigheten förelägga bolaget att inom sex månader för registrering anmäla och visa, att det tillåtna förhållandet mellan antalet fria och antalet bundna aktier inträtt. Efterkommes ej föreläggandet, skall myndigheten lämna meddelande till rätten och skall vad i 46 § lagen (1944: 705) om aktiebolag är föreskrivet äga motsvarande tillämpning.

Har bolaget mottagit föreläggande som avses i första stycket, får styrelsen inom ramen för bolagsordningens bestämmelser om aktiekapitalets storlek besluta om sådan ökning av aktiekapitalet genom utgivande av nya bundna aktier mot betalning i pengar som fordras för att det tillåtna förhållandet mellan antalet fria och antalet bundna aktier skall inträda. Styrelsen får därvid besluta om avvikelse från den företrädesrätt till teckning av nya aktier som eljest tillkommer förutvarande aktieägare. Teckning sker på teckningslista som innehåller styrelsens beslut. Full betalning för aktierna skall erläggas inom tid som avses i första stycket. När full betalning erlagts, skall styrelsen anmäla de utgivna aktierna för registrering. Genom registreringen är aktiekapitalet ökat med sammanlagda nominella beloppet av de anmälda aktierna.

Överstiger tiden för utbyte eller nyteckning tre år, skall registreringsmyndigheten även efter utgången av varje treårsperiod under nämnda tid iakttaga vad i första stycket sägs. Bestämmelserna i andra stycket äger motsvarande tillämpning.

Skadestånd, ansvar och besvär m. m.

21 § Bestämmelserna i lagen (1944: 705) om aktiebolag beträffande skadeståndsskyldighet vid överträdelse av lagen äger motsvarande tillämpning på överträdelse av denna lag.

22 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 19 § första stycket eller tredje stycket andra punkten dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

23 § Till böter dömes den som

1. vid utfärdande av skuldebrev eller optionsbevis bryter mot 12 § första stycket,

2. underlåter att iakttaga bestämmelserna i 7 § första, andra eller tredje stycket eller 11 § tredje stycket, eller

3. underlåter att på sätt föreskrives i lagen göra påskrift på aktiebrev, skuldebrev eller optionsbevis.

24 § Iakttages ej bestämmelserna i denna lag om anmälan för registrering, äger rätten, på talan av åklagare, genom vite tillhålla styrelseledamot eller verkställande direktör att fullgöra sin skyldighet.

25 § Talan mot beslut av registreringsmyndigheten enligt denna lag föres hos kammarrätten genom besvär inom två månader från beslutets dag.

26 § Om ej annat följer av denna lag, gäller bestämmelserna i lagen (1944: 705) om aktiebolag och lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering.

Närmare bestämmelser om anmälan för registrering enligt denna lag och om avgifter och expedition i sådana registreringsärenden meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av registreringsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag

Härigenom förordnas i fråga om lagen (1944: 705) om aktiebolag,
dels att 101 § 4 mom. skall upphöra att gälla,
dels att 2 och 3 §§, 9 § 1 mom., 34, 48, 49, 55, 70 och 76 §§, 103 § 1 mom., 107 § 1 mom., 108 §, 113 § 1 mom., 123, 124, 130 och 140 §§, 155 § 2 mom., 173 §, 175 § 1 mom., 190 § 2 mom., 193, 206, 210, 213, 215 och 216 §§ skall ha nedan angivna lydelse,
dels att i lagen skall införas sex nya paragrafer, 63 a, 75 a—c, 181 a och 194 a §§, samt ett nytt moment, 222 § 4 mom., av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Aktiekapitalet skall bestämmas i svenskt mynt och må ej sättas lägre än *femtusen* kronor.

Där aktiekapitalet skall, utan ändring av bolagsordningen, kunna bestämmas till lägre eller högre belopp, må lägsta beloppet (minimikapitalet) ej utgöra mindre än tredjedelen av högsta beloppet (maximikapitalet).

Aktierna skola lyda å lika belopp, ej understigande femtio kronor; dock må aktie kunna lyda å mindre belopp, lägst tio kronor, om *det i bolagsordningen bestämda aktiekapitalet eller maximikapitalet icke överstiger femtiotusen kronor eller* om Konungen eller myndighet Konungen förordnar för särskilt fall giver tillstånd därtill.

Vad för aktie skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, varå aktien skall lyda (nominella beloppet). Betalningen skall erläggas i penningar, där den ej må annorledes fullgöras efter vad i denna lag sägs. Sedan för aktie full betalning blivit erlagd, vare aktieägaren icke pliktig att ytterligare tillskjuta något.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

Å aktierna skola utfärdas brev, vilka ställas till viss man, där ej Konungen eller myndighet Konungen förordnar för särskilt fall medgiver att breven må ställas till innehavaren.

9 §

1 mom. Skola aktiebrev ställas till innehavaren, eller skall för bolag, vars aktiekapital skall kunna utan ändring av bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, förbehåll träf-

¹Senaste lydelse 1955: 384.

Föreslagen lydelse

2 §

Aktiekapitalet skall bestämmas i svenskt mynt och må ej sättas lägre än *femtiotusen* kronor.

3 §¹

Aktierna skola lyda å lika belopp, ej understigande femtio kronor; dock må aktie kunna lyda å mindre belopp, lägst tio kronor, om Konungen eller myndighet Konungen förordnar för särskilt fall giver tillstånd därtill.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

fas om aktiekapitalets nedsättning genom inlösen av aktier enligt bestämda grunder efter vad i 65 § sägs,

eller skall förbehåll träffas enligt 70 § om rätt för aktieägare att vid akties övergång lösa aktien eller enligt 227 § om tvisters avgörande av skiljemän,

eller skola, i den mån sådant må ske, grunderna för utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma avvika från vad därom finnes föreskrivet i 119, 133, 135 och 140 §§,

eller skall bolagets verksamhet upphöra efter viss tid eller under visst villkor,

varde bestämmelse härom intagen i bolagsordningen.

Skall kalenderåret ej utgöra bolagets räkenskapsår, varde räkenskapsåret angivet i bolagsordningen.

Där ej alla aktier skola medföra samma rätt, skall bolagsordningen ange det belopp, vartill aktier av olika slag må kunna utgivas, och den rätt de skola medföra. Skola aktierna icke medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst, skall, såframt aktiekapitalet skall kunna utan ändring av bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, i bolagsordningen särskilt angivas den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid aktiekapitalets ökning må tillkomma varje slag av aktier.

I bolagsordningen kan intagas förbehåll att aktie av visst slag skall i närmare angiven ordning kunna omvandlas till aktie av annat slag. Omvandlingen skall utan dröjsmål anmälas för registrering och är verkställd när registrering sker.

I den mån med bolagets verksamhet ej åsyftas beredande av vinst åt aktieägarna, skall i bolagsordningen angivas verksamhetens syfte, och skall tillika bestämmelse upptagas om användandet av den vinst som må uppkomma å verksamheten och av bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning. Skall eljest om användande av bolagets vinst eller av bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning gälla annat än i denna lag stadgas, varde ock bestämmelse därom intagen i bolagsordningen.

34 §²

Aktiebrev skola undertecknas av styrelsen samt ange bolagets firma, ordningsnummer å den eller de aktier, varå breven lyda, akties nominella belopp och dagen för utfärdandet. Styrelseledamots namnteckning må kunna återgivas genom tryckning eller på annat dylikt sätt.

Kunna, då aktiebrev utgivas, enligt bolagsordningen aktier av olika slag finnas, skall aktieslaget anmärkas i aktiebrev. Har i bolagsordningen intagits förbehåll som i 65 eller 70 § sägs, varde ock

Kunna, då aktiebrev utgivas, enligt bolagsordningen aktier av olika slag finnas, skall aktieslaget anmärkas i aktiebrev. Har i bolagsordningen intagits förbehåll som i 9 § 1 mom. fjärde stycket,

² Senaste lydelse 1962: 186.

Nuvarande lydelse

den i förbehållet bestämda *in-skränkningen* angiven i varje brev å aktie som *den* avser.

Föreslagen lydelse

65 eller 70 § sägs, varde ock *det* i förbehållet bestämda *villkoret* angivet i varje brev å aktie som *det* avser.

Aktiebrev må ej utgivas, med mindre full betalning erlagts för den eller de aktier varå brevet lyder. Utgivande av aktiebrev må ej äga rum, innan registrering skett därom, att full betalning erlagts för aktier tillhoppa motsvarande det vid bolagsordningens antagande bestämda minimikapitalet. Vid ökning av aktiekapitalet må brev utgivas å högst så många aktier som enligt 62 § registrerats såsom till fullo betalda. Angående utgivande av brev å nya aktier vid sådan ökning av aktiekapitalet, som avses i 64 §, stadgas i nämnda paragraf. Aktiebrev må ej till aktieägaren utgivas, med mindre denne införts i aktieboken.

Angående utdelningskuponger till aktiebrev är stadgat i lagen om skuldebrev.

48 §

Ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieckning må beslutas av bolagsstämma. Erfordras för beslutet ändring av vad i bolagsordningen stadgas om aktiekapitalet, må beslutet fattas först efter slutligt beslut om sådan ändring.

Förslag till ökningsbeslut, så ock ett av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknat yttrande över den föreslagna kapitalökningens betydelse för bolaget skola genom styrelsens och verkställande direktörs försorg dels minst en vecka före bolagsstämman hållas hos bolaget tillgängliga för aktieägarna dels ock framläggas å stämman. Där ej balansräkningen för nästföregående räkenskapsår fastställs å stämman, skola ock efter vad nyss sagts hållas tillgängliga och framläggas å stämman:

1. avskrift av den senaste fastställda balansräkningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen för det år balansräkningen avser;

Förslag till ökningsbeslut, så ock ett av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknat yttrande över den föreslagna kapitalökningens betydelse för bolaget skola genom styrelsens och verkställande direktörs försorg dels minst en vecka före bolagsstämman hållas hos bolaget tillgängliga för aktieägarna dels ock framläggas å stämman. *Om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt föreslås enligt 55 § andra stycket, skola skälen till avvikelserna anges i förslaget eller yttrandet.* Där ej balansräkningen för nästföregående räkenskapsår fastställs å stämman, skola ock efter vad nyss sagts hållas tillgängliga och framläggas å stämman:

1. avskrift av den senaste fastställda balansräkningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen för det år balansräkningen avser;

Nuvarande lydelse

2. en av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknad berättelse, däri upplysning lämnas, i den mån det finnes kunna ske utan förfång för bolaget, om händelser av väsentlig betydelse för dess ställning vilka inträffat efter förvaltningsberättelsens avgivande; samt

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över berättelsen.

Varder i fall, då i förslaget till ökningsbeslut upptagits bestämmelse som avses i 50 §, förslaget såvitt angår nämnda bestämmelse ej antaget utan ändring eller allenast med ändring, som uppenbarligen icke länder till nackdel för bolaget, vare frågan om ökning av aktiekapitalet förfallen.

49 §

Beslutet om aktiekapitalets ökning skall angiva:

1. det belopp, varmed aktiekapitalet må ökas;

2. där enligt bolagsordningen aktier av olika slag kunna finnas, till vilket aktieslag de nya aktierna skola hänföras;

3. den företrädesrätt att teckna nya aktier, som *enligt denna lag eller bolagsordningen må tillkomma aktieägare*;

4. den tid, ej understigande en månad från den dag då beslutet enligt 54 § kungjorts i tidningarna, inom vilken aktieägare må begagna företrädesrätt till teckning;

5. akties nominella belopp och det belopp som skall inbetalas för aktie;

6. den beräkningsgrund, efter vilken vid överteckning de aktier som icke tecknats med företrädesrätt skola av styrelsen fördelas, där ej föreskrift meddelas att fördelningen skall ske enligt styrelsens bestämmande; samt

7. det räkenskapsår, för vilket vinstutdelning å de nya aktierna först må utgå, varvid dock detta år må bestämmas senast till året efter det räkenskapsår under vilket aktierna skolat till fullo inbetalas.

Föreslagen lydelse

2. en av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknad berättelse, däri upplysning lämnas, i den mån det finnes kunna ske utan förfång för bolaget, om händelser av väsentlig betydelse för dess ställning vilka inträffat efter förvaltningsberättelsens avgivande; samt

3. ett av rcvisorerna avgivet yttrande över berättelsen.

Beslutet om aktiekapitalets ökning skall angiva:

1. det belopp, varmed aktiekapitalet må ökas;

2. där enligt bolagsordningen aktier av olika slag kunna finnas, till vilket aktieslag de nya aktierna skola hänföras;

3. den företrädesrätt att teckna nya aktier, som *tillkommer aktieägarna eller annan, eller vem som eljest äger teckna aktier*;

4. den tid, ej understigande en månad från den dag då beslutet enligt 54 § kungjorts i tidningarna, inom vilken aktieägare må begagna företrädesrätt till teckning;

5. akties nominella belopp och det belopp som skall inbetalas för aktie;

6. den beräkningsgrund, efter vilken vid överteckning de aktier som icke tecknats med företrädesrätt skola av styrelsen fördelas, där ej föreskrift meddelas att fördelningen skall ske enligt styrelsens bestämmande; samt

7. det räkenskapsår, för vilket vinstutdelning å de nya aktierna först må utgå, varvid dock detta år må bestämmas senast till året efter det räkenskapsår under vilket aktierna skolat till fullo inbetalas.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

I ökningsbeslutet skall ock angivas det belopp vartill aktiekapitalet uppgår vid beslutets fattande, och vad därav svarar mot aktier som registrerats såsom till fullo inbetalda. Har ökning av aktiekapitalet förut beslutats, skall beträffande de nya aktierna anmärkas, huruvida aktier som icke förklarats förverkade ännu ej registrerats såsom till fullo inbetalda.

Bestämmelse må i ökningsbeslutet meddelas, att det tecknade belopp, för vilket tilldelning av nya aktier sker, skall uppgå till visst angivet minimibelopp för att aktieteckningen skall bliva bindande.

I fall, då beträffande de nya aktierna skall gälla sådant förbehåll om aktiekapitalets nedsättning genom inlösen av aktier som avses i 65 § skall i beslutet intagas erinran därom.

55 §

Där alla förutvarande aktier medföra lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst, vare varje aktieägare berättigad att, i den mån det kan ske, av de nya aktier, för vilka betalning skall erläggas i penningar, efter teckning erhålla det antal som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet. Finnas aktier av olika slag och medföra dessa icke lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst, skall i fråga om företrädesrätten till teckning av nya aktier gälla vad i bolagsordningen föreskrives.

Bolagsstämman eller, i fall som avses i 63 a §, styrelsen kan dock besluta om avvikelse från vad i första stycket sägs om aktieägares rätt att efter teckning erhålla nya aktier.

63 a §

Utan hinder av bestämmelserna i 48—63 §§ må styrelsen efter bemyndigande av bolagsstämman besluta om ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieteckning i den mån ökningen kan ske utan ändring av bolagsordningen och att därvid avvika från bestämmelserna i 55 § första stycket om aktieägares rätt att efter teckning erhålla nya aktier.

Skall aktie kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än penningar eller eljest med villkor eller skall avvikelse kunna göras enligt 55 § andra stycket från aktieägares rätt att erhålla nya aktier skall detta särskilt anges i bolagsstämmans beslut om bemyndigande. Beslutet skall innehålla bestämmelse om den tid, längst intill nästkommande ordinarie bolags-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

stämman, inom vilken styrelsens beslut om kapitalökning skall fattas.

Om ej balansräkningen för näst föregående räkenskapsår skall fastställas på stämman, skola de i 48 § andra stycket 1—3 angivna handlingarna dels minst en vecka före bolagsstämman hos bolaget hållas tillgängliga för aktieägarna dels ock framläggas å stämman.

Bolagsstämmans beslut skall av styrelsen eller verkställande direktör genast anmälas för registrering. Vid anmälningen skola fogas två enligt 224 § andra stycket bestyrkta avskrifter av bolagsstämmans protokoll och, i förekommande fall, av de i 48 § andra stycket 1—3 angivna handlingarna. Innan registrering skett kan styrelsen ej fatta beslut om kapitalökning.

Vid styrelsens beslut om kapitalökning skall vad i 49—62 §§ är föreskrivet gälla i tillämpliga delar. Vad där sägs om bolagsstämmans beslut skall avse styrelsens beslut.

70 §

Skola aktiebrevens ställas till viss man, må i bolagsordningen intagas förbehåll att, om aktie övergår till annan än aktieägare eller till annan än ägare av aktie av visst slag, aktieägarna eller ägarna av aktier av visst slag skola vara berättigade att lösa aktien. Förvärvas flera aktier genom samma fång, må, där ej annat följer av förbehållet, lösningsrätt icke utövas i avseende å mindre antal aktier än fångets omfattar.

I bolagsordningen skall angivas den ordning, i vilken lösningsrätten må tillkomma aktieägarna inbördes, den tid, ej överstigande två månader räknat från anmälan hos styrelsen om aktiens övergång, inom vilken den som vill begagna sig av lösningsrätten skall göra anmälan därom hos styrelsen, ävensom den tid, ej överstigande en månad räknat från det lösens belopp blivit bestämt, inom vilken lösen skall erläggas. Rörande anmälan hos styrelsen om akties övergång skall ofördröjligen genom styrelsens eller verkställande direktörs försorg meddelande ske till aktieägarna.

Kan överenskommelse icke träffas om lösens belopp, varde, såframt ej föreskrift om dess bestämmande enligt angiven grund intagits i bolagsordningen, beloppet, som skall motsvara aktiens verkliga värde, bestämt av tre skiljemän, utsedda enligt lagen om skiljemän. Åtnöjes ej part med skiljemännens beslut, äge han, där ej annat stadgats i bolags-

Nuvarande lydelse

ordningen, draga tvisten under rättens prövning, såframt han instämmer sin talan inom tre månader från det beslutet i huvudskrift eller avskrift delgavs honom.

Innan det visar sig att lösningsrätten ej begagnas, äge den till vilken aktie övergått icke utöva annan av aktien härflytande rätt gentemot bolaget än rätten att uppbära vinstutdelning och att, i händelse av aktiekapitalets ökning, utöva aktien tillkommande företrädesrätt till teckning av ny aktie. Av sådan teckning härflytande rättigheter och skyldigheter övergå å den som begagnar sig av lösningsrätten.

Vad ovan är stadgat om rätt att vid övergång av aktie lösa aktien skall äga motsvarande tillämpning, där den som skolat vara underkastad lösningsrätt till aktie, utan att aktien övergår å honom, förvärvar denna tillkommande rätt till erhållande av ny aktie enligt 64 § eller utövar aktien tillkommande företrädesrätt till teckning av ny aktie.

Föreslagen lydelse

Innan det visar sig att lösningsrätten ej begagnas, äge den till vilken aktie övergått icke utöva annan av aktien härflytande rätt gentemot bolaget än rätten att uppbära vinstutdelning och att, i händelse av aktiekapitalets ökning, utöva aktien tillkommande företrädesrätt till teckning av ny aktie *eller teckning av skuldebrev i sådan emission som avses i lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m.* Av sådan teckning härflytande rättigheter och skyldigheter övergå å den som begagnar sig av lösningsrätten.

Bestämmelserna om rätt att vid övergång av aktie lösa aktien äga motsvarande tillämpning, där den som skolat vara underkastad lösningsrätt till aktie, utan att aktien övergår å honom, förvärvar denna tillkommande rätt till erhållande av ny aktie enligt 64 § eller utövar aktien tillkommande företrädesrätt till teckning av ny aktie. Bestämmelserna tillämpas vidare när utbyte eller nyteckning sker enligt lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m., såvida den som begär utbyte eller tecknar aktie är underkastad lösningsrätt till aktie.

75 a §

Aktiebolag får ej lämna penninglån till den som äger aktier i eller är styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget eller annat bolag i samma koncern. Detsamma gäller i fråga om penninglån till

1. *den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till aktieägare, styrelseledamot eller verkställande direktör,*

2. *den som är besvägrad med sådan person i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon, eller*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3. juridisk person över vars verksamhet person som nämnts ovan har ett väsentligt inflytande.

Bestämmelserna i första stycket gälla ej om

1. gäldenären är bolag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår,

2. gäldenären driver rörelse och lånet utgör ett led i en affärsförbindelse mellan bolaget och gäldenären samt är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse, eller

3. gäldenären är aktieägare som ensam eller tillsammans med honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i första stycket 1—3 äger mindre än en procent av bolagets aktiekapital, dock högst 500 aktier.

Aktiebolag får icke lämna penninglån i syfte att gäldenären eller honom närstående fysisk eller juridisk person som avses i första stycket 1—3 skall förvärva aktier i bolaget eller annat bolag i samma koncern.

Bestämmelserna i denna paragraf om förbud mot penninglån äga motsvarande tillämpning i fråga om ställande av säkerhet.

75 b §

Länsstyrelsen kan på ansökan medge undantag från bestämmelserna i 75 a §, om synnerliga skäl därtill föreligga.

Bolagets kända borgenärer skola höras över ansökningen. Om borgenär begär det, skall hans fordran betalas eller betryggande säkerhet ställas för den innan ansökningen får bifallas.

75 c §

Sådana penninglån och ansvarsförbindelser om vilka uppgift skall lämnas i förvaltningsberättelsen enligt 103 § 1 mom. tredje stycket skola upptagas i en av styrelsen och verkställande direktör för

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

varje räkenskapsår upprättad förteckning. Denna skall avse dels under räkenskapsåret tillkomna, dels från tidigare räkenskapsår kvarstående lån och förbindelser. I förteckningen skall angivas namnet på de personer till vilka lån lämnats eller för vilka ansvarsförbindelser ingåtts. I förteckningen intages på motsvarande sätt uppgift om sådana penninglån och ansvarsförbindelser som på grund av bestämmelsen i 75 a § andra stycket 2 ej omfattas av förbudet i 75 a § första eller fjärde stycket.

Bolaget skall bevara förteckning som avses i första stycket under minst tio år räknat från utgången av det räkenskapsår till vilket förteckningen hänförs sig.

76 §

Bolagsstämman må ej besluta om användande av bolagets vinstmedel eller övriga tillgångar eller om åtagande av förpliktelser för ändamål, som uppenbarligen är främmande för föremålet för bolagets verksamhet eller för verksamhetens syfte. Dock äge bolagsstämman använda tillgångar till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål, såvitt det med hänsyn till ändamålets beskaffenhet, bolagets ställning och omständigheterna i övrigt får anses skäligt.

Bolagsstämman må ej heller, med mindre annat följer av vad i denna lag eller bolagsordningen är stadgat, besluta om sådan användning av bolagets tillgångar eller eljest om sådan åtgärd, att uppenbarligen fördel beredes vissa aktieägare till nackdel för bolaget eller övriga aktieägare.

Bolagsstämman får ej fatta beslut, som är ägnat att bereda otillbörlig fördel åt aktieägare eller annan till nackdel för bolaget eller annan aktieägare.

103 §

1 mom.³ I förvaltningsberättelsen skall, i den mån det finnes kunna ske utan förfång för bolaget, upplysning lämnas om hela intäkten av rörelsen under räkenskapsåret (omsättningssumman) samt om andra för bedömningen av bolagets ställning och resultatet av dess verksamhet samt styrelsens och verkställande direktörs förvaltning viktiga förhållanden, där upplysning i nämnda hänseenden ej lämnas i balansräkningen eller vinst- och förlusträkningen. Såvitt det finnes kunna ske utan förfång för bolaget, skola ock i förvaltningsberättelsen uppgivas händelser

³ Senaste lydelse 1950: 89.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

av väsentlig betydelse för bolaget, jämväl där de inträffat efter räkenskapsårets slut.

I den mån motsvarande uppgifter ej intagits i balansräkningen, skall i förvaltningsberättelsen uppgift lämnas beträffande fastigheter om taxeringsvärden och brandförsäkringsbelopp samt beträffande maskiner, inventarier och andra dylika anläggningstillgångar om brandförsäkringsbelopp, med fördelning av nämnda värden och belopp såvitt möjligt på de under särskilda poster i balansräkningen upptagna tillgångarna. Vidare skall i förvaltningsberättelsen uppgivas medelantalet under räkenskapsåret anställda arbetare samt medelantalet övriga i bolagets tjänst anställda personer. I den mån motsvarande uppgifter ej lämnas i vinst- och förlusträkningen, skall ock i särskilda poster upptagas sammanlagda beloppet av utbetalda löner och ersättningar under räkenskapsåret dels till arbetare, dels till styrelsen samt verkställande direktör och andra företagsledare, dels ock till övriga befattningshavare i bolaget.

I förvaltningsberättelsen skall uppgift lämnas huruvida bolaget innehar fordran på grund av penninglån som lämnats med stöd av tillstånd enligt 75 b § eller svarar för ansvarsförbindelse som ingåtts med stöd av sådant tillstånd. Storleken av varje lån samt beloppet och arten av varje ansvarsförbindelse skall angivas. Uppgift skall även lämnas om vilken anknytning till bolaget den har till vilken lån lämnats eller för vilken ansvarsförbindelse ingåtts.

Har uppskrivning av anläggningstillgångar verkställt för räkenskapsåret, skall redogörelse lämnas för grunden till uppskrivningen, för det belopp varmed uppskrivning skett och för användningen av beloppet. Där omsättningstillgångar upptagits till högre belopp än kostnaderna för deras anskaffning eller tillverkning, skall det med angivande av grunden därtill särskilt anmärkas.

Har beträffande tillgångars redovisning såsom anläggnings- eller omsättningstillgångar, beträffande avskrivning på anläggningstillgångar eller avsättning å värdeminskningsskonto för dylika tillgångar, beträffande omsättningstillgångars värdering eller i andra hänseenden sådan ändring i förhållande till tidigare balansräkning eller vinst- och förlusträkning vidtagits, som i avsevärd mån påverkat årsresultatet eller eljest är av större vikt, skall redogörelse därför lämnas i förvaltningsberättelsen.

Styrelsen och verkställande direktör skola i förvaltningsberättelsen framställa förslag om avsättning till reservfond eller skuldregleringsfond, där sådan avsättning skall ske, så ock i övrigt förslag i anledning av bolagets vinst eller förlust enligt balansräkningen.

*Lydelse enligt prop. 1973: 26**Föreslagen lydelse*

107 §

1 mom. Revisor skall vara myndig och, där ej för särskilt fall Konungen eller myndighet Konungen förordnar annat tillåter, här i riket bosatt svensk medborgare. Revisor skall hava den erfarenhet beträffande bokföring och insikt i ekonomiska förhållanden som med hänsyn till bolagets verksamhet erfordras för uppdraget.

Uppgår aktiekapitalet eller maximikapitalet enligt bolagsordningen till två miljoner kronor eller däröver eller äro bolagets aktier eller av bolaget utgivna obligationer föremål för notering å fondbörs inom riket, skall minst en av revisorerna vara auktoriserad revisor. Auktoriserad revisor eller registrerad revisor skall ock utses, där det är föreskrivet i bolagsordningen eller begäres av aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp om minst en tiondel av hela aktiekapitalet.

Till revisor må ej utses den, som är befattningshavare i bolaget eller eljest intager en underordnad eller beroende ställning till styrelseledamot eller verkställande direktör eller till befattningshavare i bolaget, åt vilken uppdragits att ombesörja bokföringen eller medelsförvaltningen eller kontrollen däröver, ej heller styrelseledamots, verkställande direktörs eller sådan befattningshavares make eller den, som med honom är i rätt upp- eller nedstigande skyldskap eller svågerlag eller är hans syskon eller med honom är i det svågerlag, att den ene är gift med den andres syskon.

Den som står i låneskuld till bolaget eller annat bolag i samma koncern eller har förpliktelser för vilka sådant bolag har ställt säkerhet får ej utses till revisor.

I fall som avses i andra stycket skall suppleant för auktoriserad revisor vara auktoriserad revisor och suppleant för registrerad revisor vara registrerad revisor eller auktoriserad revisor. Vad i detta mom. i övrigt stadgas om revisor skall äga motsvarande tillämpning å revisorssuppleant.

108 §

Hava i aktiebolag revisorer ej utsetts till antal som i denna lag och bolagsordningen är föreskrivet eller hava revisorer utsetts utan iakttagande av bestämmelse i 107 § 1 mom., åligger det styrelsen, styrelseledamot och verkställande direktör att ofördröjligen anmäla förhållandet för länsstyrelsen. Anmälan må göras även av aktieägare eller borgenär. Där enligt registreringsanmälan, som gjorts jämlikt 106 §, till revisor icke blivit utsedd auktoriserad revisor, ehuru det enligt 107 § 1 mom. andra stycket första punkten skolat ske, skall ock anmälan göras av registreringsmyndigheten.

På anmälan varom i första stycket sägs skall länsstyrelsen, i fall då revisorer icke utsetts till antal som enligt denna lag och bolagsordningen är föreskrivet, förordna revisorer till erforderligt antal

På anmälan varom i första stycket sägs skall länsstyrelsen, i fall då revisorer icke utsetts till antal som enligt denna lag och bolagsordningen är föreskrivet, förordna revisorer till erforderligt antal

Lydelse enligt prop. 1973: 26

samt, i fall då revisor som är auktoriserad revisor eller registrerad revisor ej utsetts, ehuru det enligt denna lag eller bolagsordningen skolat ske, förordna en sådan revisor. Är revisor omyndig eller har någon, som ej är här i riket bosatt svensk medborgare, utan vederbörligt tillstånd utsetts till revisor eller har någon utsetts till revisor i strid mot vad i 107 § 1 mom. tredje stycket stadgas, skall på anmälan därom länsstyrelsen förklara honom entledigad och förordna revisor i hans ställe. Förordnande av revisor skall avse tid till dess annan revisor blivit i föreskriven ordning utsedd.

Har revisor, som enligt denna lag eller bolagsordningen skall vara auktoriserad revisor eller registrerad revisor förordnats eller entledigats efter vad i andra stycket sägs, skall genom länsstyrelsens försorg ofördröjligen avsändas meddelande därom för registrering. Å meddelandet skall vad i 32 § andra stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

Vad i denna paragraf stadgats för det fall att revisorer ej utsetts till föreskrivet antal eller utan iakttagande av bestämmelse i 107 § 1 mom. skall ock gälla i fråga om revisorssuppleant.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

113 §

1 mom. ⁴ Revisionsberättelsen skall innehålla redogörelse för resultatet av revisorernas granskning samt uttalande, huruvida anmärkning i avseende å de till revisorerna överlämnade redovisningshandlingarna, bolagets bokföring eller inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen av bolagets angelägenheter föreligger eller icke. Föreligger anledning till anmärkning skall denna angivas i revisionsberättelsen. Revisorerna äge ock i berättelsen meddela crinringar, som de anse böra komma till aktieägarnas kännedom.

Revisionsberättelsen skall innehålla särskilt uttalande
angående fastställelse av balansräkningen;
angående ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktör; samt
angående styrelsens och verkställande direktörs förslag i anledning av bolagets vinst eller förlust enligt balansräkningen, därvid skall angivas huruvida förslaget omfattar stadgad avsättning till reservfonden eller skuldregleringsfond.

Har uppskrivning av anläggningstillgångar skett enligt 100 § 2 mom. eller hava omsättningstillgångar upptagits till högre belopp än kostnaderna för deras anskaffning eller tillverkning, skall särskilt uttalande därom göras i revisionsberättelsen.

⁴ Senaste lydelse 1967: 537.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Revisionsberättelsen skall innehålla yttrande huruvida de i 75 c § givna föreskrifterna fullgjorts.

Revisor, som hyser från de i revisionsberättelsen gjorda uttalandena skiljaktig mening eller eljest finner särskilt uttalande påkallat, äger till revisionsberättelsen foga yttrande därom, såframt han ej avger särskild revisionsberättelse.

123 §

Bolagsstämma skall sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte, såframt ej i bolagsordningen blivit bestämt att stämma skall hållas å annan ort inom riket.

Kallelse till bolagsstämma skall utfärdas av styrelsen i enlighet med bolagsordningens föreskrifter. Kallelseåtgärderna skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie och senast en vecka före extra stämma.

Kallelse till bolagsstämma skall utfärdas av styrelsen i enlighet med bolagsordningens föreskrifter. Kallelseåtgärderna skola vidtagas tidigast fyra och senast två veckor före stämman.

Utlyses ordinarie stämma som i 121 § sägs att hållas å annan tid än som bestämts i bolagsordningen, skall senast två veckor före stämman dels kungörelse om stämmans hållande införas i allmänna tidningarna och tidning inom den ort, där bolagets styrelse har sitt säte, dels ock kallelse med posten avsändas till varje i aktieboken införd aktieägare, om vars postadress uppgift kan utan väsentlig omgång eller tidsutdräkt inhämtas. Är i bolagsordningen något ytterligare föreskrivet om kallelse till ordinarie stämma, skall det iakttagas.

Uppskjutes stämma till dag som infaller mer än en månad därefter, skall kallelse jämlikt andra stycket utfärdas till den fortsatta stämman.

Där för giltighet av bolagsstämmobeslut erfordras att det fattas å två på varandra följande stämmor, må kallelse till sista stämman ej ske, innan första stämman hållits. Är icke någon av stämmorna ordinarie, skola mellan dem förflyta minst två månader, och skall till sista stämman kallelse ske i den ordning som i tredje stycket är stadgad. Kallelse i sådan ordning till sista stämman skall jämväl eljest ske, om för besluts giltighet erfordras att det å denna stämma biträdes av minst nio tiondelar utav samtliga röstande eller utav samtliga röstande för aktier av visst slag; dock skall rörande kallelse med posten gälla, att den skall i rekommenderat brev försändas till aktieägarna eller i sist angivna fall till ägarna av aktier av nämnda slag.

124 §

I kallelsen till bolagsstämma skola angivas de ärenden, som skola förekomma å stämman, dock vare det ej erforderligt att i kallelse till ordinarie stämma särskilt angiva de ärenden, som enligt denna lag eller bolagsordningen skola där företagas. Under minst en vecka närmast före stämma skall tillika en fullständig förteckning över samtliga ärenden, som skola förekomma å stämman, genom styrelsens och verkställande direktörs försorg hållas hos bolaget tillgänglig för aktieägarna ävensom ofördröjligen översändas till aktieägare, som med uppgivande av post-

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

adress anholder därom. Skall å stämman förekomma ärende innefattande förslag till ändring av bolagsordningen, varde det huvudsakliga innehållet av ändringen angivet i kallelsen och förteckningen.

Skall bolagsstämman föreläggas förslag om ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieteckning skall kallelsen till stämman innehålla uppgift beträffande den företrädesrätt att teckna nya aktier som enligt förslaget tillkommer aktieägarna eller annan.

Har aktieägare enligt 121 § framställt yrkande om ärendes hänskjutande till prövning på ordinarie stämman å sådan tid att ärendet icke kunnat angivas i kallelsen till stämman, skall genom styrelsens försorg ofördröjligen om ärendets hänskjutande till stämman tillkännagivande äga rum på det sätt, som i bolagsordningen stadgas för kallelse till ordinarie bolagsstämma, samt meddelande med posten avsändas till varje i aktieboken införd aktieägare, om vars postadress uppgift kan utan väsentlig omgång eller tidsutdräkt inhämtas.

Ärende, som ej angivits i kallelsen till stämman eller varom tillkännagivande och meddelande icke ägt rum efter vad i andra stycket stadgas, eller som ej upptagits i förteckningen, må icke vid stämman företagas till avgörande, där ej i fråga om ordinarie stämman ärendet enligt denna lag eller bolagsordningen skall förekomma på stämman eller omedelbart föranledes av ärende som där skall avgöras. Ej heller må ärende angående ändring av bolagsordningen företagas till avgörande å ordinarie eller extra stämman, med mindre föreskriften i första stycket sista punkten iakttagits. Utan hinder av vad sålunda stadgats må dock å såväl ordinarie som extra stämman kunna fattas beslut om utlysande av extra stämman för behandling av visst ärende.

Då särskild kallelse skall ske till fortsatt stämman, skall beträffande kallens innehåll och påföljden av att ärende icke angivits i kallelsen vad ovan i denna paragraf är stadgat äga motsvarande tillämpning.

130 §

Har förslag om anställande av talan för bolaget om skadestånd mot stiftare på grund av bolagsbildningen eller mot revisor eller granskare på grund av hans uppdrag prövats på bolagsstämma, vare i fråga om aktieägares rätt att å bolagets vägnar föra sådan talan lag som i 129 § sägs, därest förslaget blivit av stämman antaget eller ock biträts av aktieägare med sammanlagt aktiebelopp varom i 128 § stadgas. Rätten att föra talan mot stiftare eller talan mot granskare på grund av granskning varom i 13 § stadgas vare dock ej beroende därav, att aktieägare viss tid varit i aktieboken införd såsom ägare till sina aktier.

Talan må ej anställas mot stiftare eller mot granskare, på grund av granskning som i 13 § sägs, sedan tre år förflutit efter bolagets registrering, eller mot revisor eller granskare, sedan två år förflutit

Talan må ej anställas mot stiftare eller mot granskare, på grund av granskning som i 13 § sägs, sedan tre år förflutit efter bolagets registrering, eller mot revisor eller granskare, sedan två år förflutit

Nuvarande lydelse

från det revisionsberättelse eller yttrande eller berättelse, varom förmåles i 48, 50, 63, 64 eller 66 §, framlades å bolagsstämma eller yttrande enligt 127 § avgavs.

Föreslagen lydelse

från det revisionsberättelse eller yttrande eller berättelse, varom förmåles i 48, 50, 63, 64 eller 66 § denna lag eller 4 eller 6 § lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m., framlades å bolagsstämma eller yttrande avgavs enligt 127 § denna lag eller enligt 17 § lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m. Har styrelsen beslutat om kapitalökning eller om emission av skuldebrev som avses i nyssnämnda lag med stöd av bemyndigande från bolagsstämman, räknas den tid, inom vilken talan skall väckas med anledning av yttrande som avses i 48, 50 eller 63 § denna lag samt 4 eller 6 § lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m., från det yttrandet avgavs.

Mot aktieägare må bolaget ej föra talan om skadestånd enligt 208 eller 210 §, sedan två år förflutit efter beslut eller åtgärd därå talan grundas.

Utän hinder av vad i andra och tredje styckena sägs må talan anställas som grundas därpå att stiftare, revisor, granskare eller aktieägare begått brottslig handling.

140 §⁵

Bolagsstämma äger besluta att bolaget skall träda i likvidation. Har registreringsmyndigheten lämnat meddelande till rätten enligt 46 §, 181 §, 183 § 3 mom. eller 185 § 3 mom., eller har förhållande inträffat som i 141 § sägs, skall beslutet fattas enligt 119 § första stycket 5 och 6. Samma lag vare beträffande beslut i fall som avses i 146 §. Beslut att bolaget skall träda i likvidation vare eljest icke giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor och å den sista stämman biträtts av minst två tredjedelar av samtliga röstande. Är för giltighet av beslutet något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände det till efterrättelse.

Bolagsstämma äger besluta att bolaget skall träda i likvidation. Har registreringsmyndigheten lämnat meddelande till rätten enligt 46 §, 181 §, 181 a §, 183 § 3 mom. eller 185 § 3 mom. denna lag eller 20 § första stycket lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m., eller har förhållande inträffat som i 141 § sägs, skall beslutet fattas enligt 119 § första stycket 5 och 6. Samma lag vare beträffande beslut i fall som avses i 146 §. Beslut att bolaget skall träda i likvidation vare eljest icke giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor och å den sista stämman biträtts av minst två tredjedelar av samtliga röstande. Är för giltighet av beslutet något

⁵ Senaste lydelse 1946: 850.

Nuvarande lydelse

Föreligger ej fall som i första stycket andra eller tredje punkten sägs, må bolagsstämman kunna i beslutet föreskriva, att likvidationen skall inträda först å viss kommande dag högst två månader därefter, dock senast å första dagen av nästa räkenskapsår.

Föreslagen lydelse

ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände det till efter rättelse.

155 §

2 mom. Om kallelse till bolagsstämma under likvidation skall gälla vad om kallelse till extra stämma är stadgat; *dock skola föreskrivna kallelseåtgärder vara vidtagna senast två veckor före stämma som avses i 154, 162, 165, 171 eller 172 §.*

2 mom. Om kallelse till bolagsstämma under likvidation skall gälla vad om kallelse till extra stämma är stadgat.

173 §

Har, sedan aktiebolag trätt i likvidation, genom domstols lagakraftägande utslag bolagsstämmans eller rättens beslut om likvidation blivit upphävt och anteckning därom skett i registret, eller registrering om återupptagande av bolagets verksamhet skett jämlikt 172 §, skola likvidatorerna ofördröjligen kalla aktieägarna till bolagsstämma för val av styrelse och revisorer. Likvidatorerna skola ock för sin förvaltning avgiva slutredovisning, som i 165 § sägs. Redovisningshandlingarna skola avlämnas till likvidationsrevisorerna och, där god man förordnats, till denne. Likvidationsrevisorerna hava att inom en månad därefter till likvidatorerna avgiva revisionsberättelse, innefattande särskilt uttalande angående ansvarsfrihet för dem. Sedan handlingarna av likvidatorerna tillställts styrelsen, skall denna ofördröjligen kalla aktieägarna till bolagsstämma för fattande av beslut i fråga om ansvarsfrihet för likvidatorerna. Angående redovisningshandlingarnas och revisionsberättelsens framläggande å stämman

Har, sedan aktiebolag trätt i likvidation, genom domstols lagakraftägande utslag bolagsstämmans eller rättens beslut om likvidation blivit upphävt och anteckning därom skett i registret, eller registrering om återupptagande av bolagets verksamhet skett jämlikt 172 §, skola likvidatorerna ofördröjligen kalla aktieägarna till bolagsstämma för val av styrelse och revisorer. Likvidatorerna skola ock för sin förvaltning avgiva slutredovisning, som i 165 § sägs. Redovisningshandlingarna skola avlämnas till likvidationsrevisorerna och, där god man förordnats, till denne. Likvidationsrevisorerna hava att inom en månad därefter till likvidatorerna avgiva revisionsberättelse, innefattande särskilt uttalande angående ansvarsfrihet för dem. Sedan handlingarna av likvidatorerna tillställts styrelsen, skall denna ofördröjligen kalla aktieägarna till bolagsstämma för fattande av beslut i fråga om ansvarsfrihet för likvidatorerna. Angående redovisningshandlingarnas och revisionsberättelsens framläggande å stämman och tillhanda-

Nuvarande lydelse

och tillhandahållande åt aktieägarna under viss tid före stämman skall gälla vad i 121 § är stadgat; dock äge aktieägare allenast på egen bekostnad bekomma avskrift av nämnda handlingar. Om kallelse till stämman skall gälla vad om kallelse till extra bolagsstämma är stadgat; dock skola föreskrivna kallelseåtgärder vara vidtagna senast två veckor före stämman.

Vad i denna lag rörande styrelseledamot är stadgat beträffande ansvarsfrihet, talan å förvaltningen och uppgörelse med bolaget skall, i fall som avses i första stycket, äga motsvarande tillämpning i avseende å likvidator.

Då genom lagakraftätagande utslag bolagsstämmans eller rättens beslut om likvidation blivit upphävt, skall anmälan därom för anteckning i registret enligt 201 § första stycket ofördröjligen göras av likvidatorerna.

175 §

1 mom.

Avtal därom, att ett aktiebolags alla tillgångar och skulder skola genom fusion övertagas av ett annat aktiebolag mot vederlag i penningar eller aktier i det övertagande bolaget, må träffas mellan bolagen, såframt av styrelsen i det överlåtande bolaget framlagt förslag till sådant fusionsavtal godkänts av bolagsstämma i detta bolag efter vad i 2 mom. sägs. Fusionsavtalet må ej verkställas utan rättens tillstånd.

Föreslagen lydelse

hållande åt aktieägarna under viss tid före stämman skall gälla vad i 121 § är stadgat; dock äge aktieägare allenast på egen bekostnad bekomma avskrift av nämnda handlingar. Om kallelse till stämman skall gälla vad om kallelse till extra bolagsstämma är stadgat.

Avtal därom, att ett aktiebolags alla tillgångar och skulder skola genom fusion övertagas av ett annat aktiebolag mot vederlag i penningar, aktier i det övertagande bolaget eller sådana av det övertagande bolaget emitterade skuldebrev som avses i lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m., må träffas mellan bolagen, såframt av styrelsen i det överlåtande bolaget framlagt förslag till sådant fusionsavtal godkänts av bolagsstämma i detta bolag efter vad i 2 mom. sägs. Fusionsavtalet må ej verkställas utan rättens tillstånd.

Minst en vecka före bolagsstämman skola för aktieägarna i det överlåtande bolaget hållas hos bolaget tillgängliga:

1. fullständigt förslag till fusionsavtal mellan det överlåtande och det övertagande bolaget;

2. avskrift av det överlåtande bolagets senaste fastställda balansräkning, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen för samma år;

3. en av det överlåtande bolagets samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknad berättelse, innehållande dels redogörelse för de omständigheter som kunna vara av vikt vid bedömandet

Nuvarande lydelse

av förslagets lämplighet för bolaget och dels upplysning, i den mån det kan ske utan förfång för bolaget, huruvida efter nämnda balansräknings avgivande inträffat händelser vilka äro av väsentlig betydelse för bolagets ställning;

4. ett av revisorerna avgivet yttrande över den i 3 omförmälda berättelsen såvitt den avser bolagets ställning.

Förslaget till fusionsavtal skall innehålla uppgift å det värde i penningar, som beräknas genom fusionen belöpa på varje aktie i det överlåtande bolaget. Skall vederlag för de överlåtna tillgångarna helt eller delvis utgöras av aktier i det övertagande bolaget och bestämmes icke antalet aktier sålunda att å en aktie i det överlåtande bolaget belöper en eller flera aktier i det övertagande bolaget, skall aktieägare i det överlåtande bolaget vara berättigad att för varje av honom ägd aktie utbekomma ett eller flera av det övertagande bolaget utställda delbevis av innehåll, att innehavaren av beviset äger rätt att utbekomma en aktie i det övertagande bolaget mot avlämnande av det antal delbevis som erfordras för rätt att utbekomma en aktie. I fusionsavtalet skall angivas det antal delbevis som belöper på varje aktie i det överlåtande bolaget samt det antal sådana delbevis som erfordras för utbekommande av en aktie i det övertagande bolaget.

Skall överlåtelsen ske mot vederlag som helt eller delvis utgöras av aktier i det övertagande bolaget, skola i avskrift detta bolags senaste fastställda balansräkning, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen för samma år jämväl hållas tillgängliga efter vad i andra stycket sägs.

Föreslagen lydelse

Skall överlåtelsen ske mot vederlag som helt eller delvis utgöras av aktier i det övertagande bolaget eller av konvertibla skuldebrev eller skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning utgivna av det övertagande bolaget, skola i avskrift detta bolags senaste fastställda balansräkning, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen för samma år jämväl hållas tillgängliga efter vad i andra stycket sägs.

De handlingar varom i andra och fjärde styckena förmäles skola jämväl framläggas på bolagsstämman.

Handlägges fusionsfrågan på två stämmor, skall vad i andra, fjärde och femte styckena sägs gälla beträffande båda stämmorna.

181 a §

Har antalet fria aktier, efter det att aktie av visst slag omvandlats till aktie av annat slag, kommit att överstiga den enligt förbehållet medgivna delen av aktierna, gäller vad som för motsvarande fall föreskrives i 181 §.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

190 §

2 mom.⁶ Godkännande av teckningslista eller kungörelse, som upprättats sedan bolagsstämman fattat beslut om aktiekapitalets ökning, må ej givas, innan ökningsbeslutet registrerats.

Har registrering av ökningsbeslutet vägrats eller har vid upprättandet av teckningslistan eller kungörelsen icke iakttagits vad i 52 § och 182 § 1 mom. sägs eller möter eljest hinder mot godkännande eller har stadgad avgift ej erlagts, skall godkännande av nämnda handlingar vägras.

Meddela godkännande, skola det ena exemplaret av ansökningen samt huvudskriften av teckningslistan och kungörelsen med åtecknade bevis om godkännandet återställas till bolaget.

Bestämmelserna i detta moment äga motsvarande tillämpning när styrelsen beslutar om kapitalökning efter bemyndigande av bolagsstämman.

*Lydelse enligt prop. 1973: 26**Föreslagen lydelse*

193 §

Beviljas aktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

1. dagen för beslutet om bolagets bildande;
2. bolagets firma;
3. föremålet för bolagets verksamhet, så ock, i den mån med bolagets verksamhet ej åsyftas beredande av vinst åt aktieägarna, verksamhetens syfte samt bestämmelserna om användandet av vinst å verksamheten och av bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning;
4. det belopp vartill, jämlikt den av styrelseledamöterna och verkställande direktör lämnade uppgiften, aktiekapitalet uppgår, så ock, där aktiekapitalet skall kunna utan ändring av bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
5. akties nominella belopp;
6. det belopp som enligt förenämnda uppgift blivit inbetalt å aktiekapitalet, samt, där aktiekapitalet ej till fullo inbetalats, inom vilken tid återstående inbetalning skall fullgöras;
7. där aktiekapitalet icke blivit till fullo inbetalt, sammanlagda nominella beloppet av de aktier som enligt samma uppgift till fullo inbetalats;
8. den ort inom riket där styrelsen har sitt säte;
9. bolagets postadress;
10. tiden för ordinarie bolagsstämmas hållande;
11. det sätt, varpå kallelse till bolagsstämman skall ske och andra meddelanden skola bringas till aktieägarnas kännedom, ävensom den tid före stämman, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
12. varje styrelseledamots och styrelsesuppleants samt verkställande direktörs och vice verkställande direktörs så ock, där eljest någon ensam eller i förening med annan är bemyndigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

⁶ Senaste lydelse 1971: 591.

Lydelse enligt prop. 1973: 26

Föreslagen lydelse

13. av vilka och huru bolagets firma skall tecknas, där den ej tecknas av styrelsen; samt

14. där enligt denna lag eller bolagsordningen revisor eller revisors-suppleant skall vara auktoriserad revisor eller registrerad revisor uppgift om hans fullständiga namn och hemvist.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse eller förbehåll, varom förmåles i 9 § 1 mom. första, andra eller tredje stycket eller 177 §, varde anmärkning om bestämmelsen eller förbehållet införd i registret. Beträffande bestämmelse som avses i 9 § 1 mom. tredje stycket skall tillika angivas det belopp, till vilket aktier av olika slag utgivits och må kunna utgivas. Är förbehållet sådant som i 177 § sägs, skall antalet bundna och antalet fria aktier införas i registret jämlikt den av styrelseledamöterna och verkställande direktör därom lämnade uppgiften.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse eller förbehåll, varom förmåles i 9 § 1 mom. första, andra, tredje eller *fjärde* stycket eller 177 §, varde anmärkning om bestämmelsen eller förbehållet införd i registret. Beträffande bestämmelse som avses i 9 § 1 mom. tredje stycket skall tillika angivas det belopp, till vilket aktier av olika slag utgivits och må kunna utgivas. Är förbehållet sådant som i 177 § sägs, skall antalet bundna och antalet fria aktier införas i registret jämlikt den av styrelseledamöterna och verkställande direktör därom lämnade uppgiften.

Har i stiftelseurkunden intagits bestämmelse som avses i 7 §, varde ock anmärkning om sådan bestämmelse införd i registret.

Det ena av de till registreringsmyndigheten ingivna exemplaren av den å konstituerande stämman antagna bolagsordningen skall förses med bevis om registreringen av bolaget och återställas till bolaget. De listor, varå aktieteckningen ägt rum, skola ock återställas till bolaget.

Där å konstituerande stämman ändring i bestämmelse som avses i 7 § beslutats, skall den ena av de jämlikt 32 § femte stycket ingivna avskrifterna av stiftelseurkunden återställas till bolaget försedd med påskrift att den företetts i ärendet om bolagets registrering.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

194 a §

Göres anmälan enligt 9 § 1 mom. fjärde stycket för registrering av omvandling av aktie och innehåller bolagsordningen förbehåll enligt 177 § skall, när omvandlingen innebär ändring av förhållandet mellan antalet bundna och antalet fria aktier, lämnas redogörelse därför. Vidare skall lämnas uppgift om hur många aktier som äro bundna och hur många som äro fria samt förklaring dels att i aktieboken vid varje aktie anmärkts om den är bunden eller fri dels att, såvitt

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

kunnat utrönas, i aktieboken ej är såsom ägare till bunden aktie införd någon som förvärvat aktien i strid mot förbehållet.

206 §⁷

Mot beslut i tillståndsärende, varå 3, 77, 79, 88, 107, 147 eller 149 § äger tillämpning, föres talan hos Konungen genom besvär.

Mot beslut i tillståndsärende, varå 3, 75 b, 77, 79, 88, 107, 147 eller 149 § äger tillämpning, föres talan hos Konungen genom besvär.

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt denna lag föres hos kammarrätten genom besvär.

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt denna lag *i annat fall än enligt 75 b §* föres hos kammarrätten genom besvär.

Äro stiftarna missnöjda med beslut, varigenom godkännande för registrering vägrats enligt 190 § 1 mom., eller är bolaget missnöjt med beslut varigenom sådant godkännande vägrats enligt nämnda paragraf 2 eller 3 mom., må, vid talans förlust, sist inom två månader från beslutets dag besvär däröver anföras hos kammarrätten. Rätt till sådan talan tillkomme ock sökande, som är missnöjd med beslut, varigenom registrering vägrats enligt 192 §.

Över beslut av registreringsmyndigheten enligt 173 a § samt över beslut om sådan förklaring, som avses i 191 §, 195 § 2 och 4 mom., 196 §, 197 § och 199 §, så ock över beslut om jämkning av bolagsordning enligt 198 § 1 mom. må jämväl besvär anföras i den ordning, varom i tredje stycket stadgas.

210 §

Har styrelsen, styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator tillskyndat bolaget eller aktieägare skada genom åtgärd, som innebär att fördel uppenbarligen beredes vissa aktieägare till nackdel för bolaget eller övriga aktieägare, skall skyldighet att utgiva ersättning för skadan åvila jämväl aktieägare, som uppsåtligen genom begagnande av sitt inflytande över styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator medverkat till åtgärden. Innefattar åtgärd, vartill aktieägare sålunda medverkat, överträdelse av denna lag eller bolagsordningen till skada för borgenär hos bolaget eller annan tredje man, vare aktieägaren ock skyldig att utgiva ersättning till denne.

Har styrelsen, styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator tillskyndat bolaget eller aktieägare skada genom åtgärd, som berett otillbörlig fördel åt aktieägare eller annan till nackdel för bolaget eller annan aktieägare, skall skyldighet att utgiva ersättning för skadan åvila jämväl aktieägare, som uppsåtligen genom begagnande av sitt inflytande över styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator medverkat till åtgärden. Innefattar åtgärd, vartill aktieägare sålunda medverkat, överträdelse av denna lag eller bolagsordningen till skada för borgenär hos bolaget eller annan tredje man, vare aktieägaren ock skyldig att utgiva ersättning till denne.

⁷ Senaste lydelse 1971: 591.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

213 §⁸

Med dagsböter eller fängelse straffes

1. stiftare, där han uppsåtligen eller av grov vårdslöshet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift i stiftelsehandling eller annan handling, som lämnas till eller hålles tillgänglig för granskare, registreringsmyndigheten eller aktietecknare eller framlägges på konstituerande stämman, eller i påskrift å sådan handling eller i ansökan till registreringsmyndigheten;

2. granskare, som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift i granskningsberättelse eller i påskrift å handling som överlämnats till honom;

3. styrelseledamot, verkställande direktör eller annan, som i anmälan eller ansökan till registreringsmyndigheten eller i försäkran eller annan handling som fogas därvid uppsåtligen eller av grov vårdslöshet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift;

4. styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator, där han uppsåtligen eller av grov vårdslöshet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift i handling, som hålles tillgänglig för aktieägare, aktietecknare eller granskare eller framlägges på bolagsstämman, eller i påskrift å sådan handling eller i handling eller meddelande som kungöres eller sändes till aktieägare;

5. styrelseledamot eller verkställande direktör, där han vid upprättande av balansräkning, vinst- och förlusträkning eller förvaltningsberättelse, som avses i 98, 146 eller 154 §, uppsåtligen förfar i strid mot bestämmelserna i 100 §, 101 § 2—4, 6 och 7 mom., 102 § första stycket, 103 § eller 146 §;

6. likvidator som vid upprättande av balansräkning, likvidationsräkning eller förvaltningsberättelse, som avses i 156, 160 eller 165 §, uppsåtligen förfar i strid mot bestämmelserna i nämnda lagrum; så ock likvidator som vid upprättande av balansräkning, som avses i 172 §, uppsåtligen förfar i strid mot vad som stadgas i 146 § samt 100 § eller 101 § 2—4, 6 och 7 mom.;

5. styrelseledamot eller verkställande direktör, där han vid upprättande av balansräkning, vinst- och förlusträkning eller förvaltningsberättelse, som avses i 98, 146 eller 154 §, uppsåtligen förfar i strid mot bestämmelserna i 100 §, 101 § 2, 3, 6 och 7 mom., 102 § första stycket, 103 § eller 146 §;

6. likvidator som vid upprättande av balansräkning, likvidationsräkning eller förvaltningsberättelse, som avses i 156, 160 eller 165 §, uppsåtligen förfar i strid mot bestämmelserna i nämnda lagrum; så ock likvidator som vid upprättande av balansräkning, som avses i 172 §, uppsåtligen förfar i strid mot vad som stadgas i 146 § samt 100 § eller 101 § 2, 3, 6 och 7 mom.;

7. revisor, likvidationsrevisor eller god man som förordnats enligt 153 §, där han i revisionsberättelse eller annan handling, som framlägges på bolagsstämman eller annorledes hålles tillgänglig för aktieägare eller aktietecknare, eller i påskrift å sådan handling uppsåtligen eller av grov vårdslöshet meddelar oriktig eller vilseledande uppgift rörande bolagets

⁸ Senaste lydelse 1967: 537.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

angelägenheter eller uppsåtligen eller av grov vårdslöshet underlåter att göra anmärkning beträffande förvaltningen, ändå att anledning därtill föreligger;

8. den som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet bryter mot bestämmelserna i 75 a § om förbud mot penninglån och ställande av säkerhet.

215 §

Med dagsböter straffes

1. styrelseledamot eller verkställande direktör, där han vid upprättande av balansräkning eller vinst- och förlusträkning, som avses i 98, 146 eller 154 §, väsentligen eftersätter bestämmelserna i 101 § 1 mom. eller 102 § andra och tredje styckena, eller vid upprättande av handling varom nyss sagts eller av förvaltningsberättelse, som avses i 98 eller 154 §, av vårdslöshet förfar i strid mot bestämmelser som avses i 213 § 5;

1. styrelseledamot eller verkställande direktör, där han vid upprättande av balansräkning eller vinst- och förlusträkning, som avses i 98, 146 eller 154 §, väsentligen eftersätter bestämmelserna i 101 § 1 mom. eller 102 § andra och tredje styckena, eller vid upprättande av handling varom nyss sagts eller av förvaltningsberättelse, som avses i 98 eller 154 §, av vårdslöshet förfar i strid mot bestämmelser som avses i 213 § 5 *eller uppsåtligen underlåter att i förteckning införa uppgift om lån och ansvarsförbindelser enligt vad därom i 75 c § stadgas;*

2. likvidator, där han vid upprättande av balansräkning som avses i 172 §, väsentligen eftersätter bestämmelserna i 101 § 1 mom., eller vid upprättande av balansräkning, likvidationsräkning eller förvaltningsberättelse, som avses i 156, 160, 165 eller 172 §, av vårdslöshet förfar i strid mot bestämmelser som avses i 213 § 6;

3. revisor eller likvidationsrevisor, där han annorledes än i 213 § 7 sägs vid upprättande av revisionsberättelse, som avses i 113, 154, 161 eller 165 §, väsentligen eftersätter bestämmelserna i nämnda lagrum;

4. stiftare, där han uppsåtligen eller av vårdslöshet bestyrker avskrift, som i 16 § första stycket sägs, ehuru avskriften är oriktig, så ock styrelseledamot, styrelsesuppleant, verkställande direktör, vice verkställande direktör, likvidator, suppleant för likvidator eller firmatecknare, där han uppsåtligen eller av vårdslöshet bestyrker avskrift, varom förmåles i 224 § andra stycket, ehuru avskriften är oriktig.

216 §⁹

Med dagsböter straffes ock

1. den som, i annat fall än i 214 § 1 och 2 avses, underlåter att iakttaga föreskrift i 34 §, 35 § första, andra eller fjärde stycket, 39 §, 59 § tredje punkten, 64 § 2 mom. tredje stycket eller fjärde stycket sista

⁹ Senaste lydelse 1967: 537.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

punkten, 180 § eller 186 § 2 mom. tredje stycket andra punkten, så ock den som bryter mot föreskrift i 38 §, 56 § andra stycket första punkten, 64 § 2 mom. fjärde stycket första punkten, 69 §, 182 § 2 mom., 184 § andra stycket eller 222 § 2 mom. tredje stycket;

2. styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator, där han underlåter att verkställa påskrift å aktiebrev enligt 56 § andra eller tredje stycket, 64 § 2 mom. fjärde stycket, 65 § sista stycket, 66 § 2 mom. andra stycket eller 164 § andra stycket;

3. styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator, där han underlåter att iakttaga föreskrift som beträffande anmälan för registrering är meddelad i 33 §, 45 §, 47 §, 51 §, 61 §, 62 § 1, 2 eller 4 mom., 63 §, 64 § 2 mom. första stycket, 65 § fjärde stycket, 66 § 1 mom. femte stycket, 67 § 1 mom. femte stycket, 68 § fjärde stycket, 97 § första stycket, 106 § fjärde stycket, 137 §, 151 §, 152 § andra stycket, 166 §, 168 § första stycket, 172 § sjätte stycket, 173 § tredje stycket, 181 § första stycket, 183 §, 184 § tredje stycket, 185 § 1 eller 2 mom. eller 222 § 1 mom. sista stycket eller 2 mom. sista stycket;

3. styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator, där han underlåter att iakttaga föreskrift som beträffande anmälan för registrering är meddelad i 33 §, 45 §, 47 §, 51 §, 61 §, 62 § 1, 2 eller 4 mom., 63 §, 63 a §, 64 § 2 mom. första stycket, 65 § fjärde stycket, 66 § 1 mom. femte stycket, 67 § 1 mom. fjärde stycket, 68 § tredje stycket, 97 § första stycket, 106 § fjärde stycket, 137 §, 151 §, 152 § andra stycket, 166 §, 168 § första stycket, 172 § sjätte stycket, 173 § tredje stycket, 181 § första stycket, 183 §, 184 § tredje stycket, 185 § 1 eller 2 mom., 194 a § eller 222 § 1 mom. sista stycket eller 2 mom. sista stycket;

4. styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator, där han underlåter att till revisorer, likvidationsrevisorer eller god man avlämna handlingar enligt vad som stadgas i 98 § tredje stycket, 154 § andra stycket, 156 § tredje stycket, 160 § femte stycket, 165 § första stycket, 172 § andra stycket eller 173 § första stycket;

5. styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator, där han underlåter att iakttaga föreskrift som med avseende å framläggande av handlingar å bolagsstämma eller tillhandahållande av handlingar viss tid före stämma är meddelad i 121 § första eller andra stycket, 146 § tredje stycket, 154 § andra eller tredje stycket, 162 §, 165 § andra stycket, 172 § fjärde stycket eller 173 § första stycket;

6. styrelseledamot, verkställande direktör eller likvidator, där han underlåter att iakttaga föreskrift som är meddelad i 57 § andra stycket, 70 § andra stycket sista punkten, 106 § tredje stycket, 111 § 1 mom. fjärde stycket, 118 § första eller sjätte stycket, 124 § första stycket andra punkten, 127 § tredje stycket eller fjärde stycket första eller fjärde punkten, 152 § andra stycket, jämfört med 106 § tredje stycket eller 111 § 1 mom. fjärde stycket, 153 § andra stycket, 154 § tredje stycket, jämfört med 111 § 1 mom. fjärde stycket, 158 §, jämförd med 118 § första eller sjätte stycket, eller 160 § fjärde stycket;

7. revisor, vilken underlåter att iakttaga föreskrift som meddelas i iakttaga föreskrift som meddelas i

Nuvarande lydelse

112 §, 127 § fjärde stycket, 154 § andra stycket eller i 154 § tredje stycket, jämfört med 112 §, så ock likvidationsrevisor, som försummar att fullgöra vad i 161 § första punkten, tredje punkten, jämförd med 112 § *första stycket, eller fjärde punkten* eller 165 § första stycket femte punkten, sjätte punkten, jämförd med 112 § *första stycket, eller sjunde punkten* eller 172 § tredje stycket finnes stadgat;

8. god man, som förordnats enligt 153 §, där han underlåter att avge yttrande enligt 172 § tredje stycket; samt

9. förvaltare i aktiebolags konkurs, som bryter mot vad i 169 § tredje stycket är stadgat.

Där föreskrift varom i denna paragraf förmåles skall fullgöras av styrelsen eller verkställande direktör eller genom styrelsens eller verkställande direktörs försorg, skall, om verkställande direktör finnes, ansvar åvila allenast denne.

Förseelse mot 118 § första eller sjätte stycket, 121 § första eller andra stycket, 124 § första stycket andra punkten, 127 § tredje eller fjärde stycket, 146 § tredje stycket, 154 § andra stycket andra punkten, 154 § tredje stycket, jämfört med 121 § första eller andra stycket, 158 § jämförd med 118 § första eller sjätte stycket, 160 § fjärde stycket, 162 § andra punkten, 165 § andra stycket andra punkten, 172 § fjärde stycket eller 173 § första stycket sjätte punkten må åtalas allenast av målsägande; och skall härvid såsom målsägande anses såväl bolaget som varje aktieägare.

222 §

4 mom. Om utbyte av aktiebrev skall ske på grund av att aktie av visst slag enligt bestämmelse i bolagsordningen skall omvandlas till aktie av annat slag, får bolaget innehålla på aktie belöpande utdelning, teckningsrättsbevis och delbevis till dess aktiebrevet tillhandahålles för utbyte.

1. Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2. Vad i 2 § förskrivs om aktiekapitalets storlek skall ej gälla för bolag som bildats före lagens ikraftträdande. Dock får det för sådant bolag bestämda aktiekapitalet eller minimikapitalet ej genom ändring av bolagsordningen sänkas till belopp som är lägre än 50 000 kronor.

I fråga om bolag som avses i första stycket gäller 3 § första stycket i dess äldre lydelse.

3. Bestämmelserna i 103 § 1 mom. tredje stycket tillämpas även i fråga om penninglån som lämnats och ansvarsförbindelser som ingåtts före lagens ikraftträdande under förutsättning att lånet eller ansvarsförbindelsen är av det slag som avses med det i 75 a § stadgade förbudet. Uppgift om lånet eller ansvarsförbindelsen skall även lämnas i förteckning som avses i 75 c §.

Vad i 75 c § första stycket fjärde punkten föreskrives äger ej tillämpning på lån och ansvarsförbindelser som bolaget lämnat före ikraftträdandet.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering

Härigenom förordnas att 21 § lagen (1970: 596) om förenklad aktiehantering skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

I beslut om utdelning skall anges den dag då aktieboken och förteckning enligt 12 § skall avstämmas för fastställande av vilka som är införda i dem.

Detsamma gäller beslut om sådan kapitalökning där aktiebolagets aktieägare har rätt till nya aktier i förhållande till det antal aktier som de förut äger. Avstämningsdagen för kapitalökning får ej sättas tidigare än tre veckor efter den dag när beslutet kungjorts i allmänna tidningarna. Vid fondemission får aktieboken och förteckningen dock ej avstämmas innan beslutet om emissionen registrerats.

Avstämningsdag skall också bestämmas när bolaget med stöd av lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m. fattar beslut rörande sådan emission av skuldebrev där aktieägarna har företrädesrätt att teckna skuldebrev i emissionen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1916: 156) om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag

Härigenom förordnas att 3 § lagen (1916: 156) om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Förvärv av aktie, som skett i strid mot förbehåll som i 2 § andra stycket sägs, vare ogillt.

Föreslagen lydelse

3 §¹

Förvärv av aktie, som skett i strid mot förbehåll som i 2 § andra stycket sägs, vare ogillt. *Den som innehar skuldebrev eller optionsbevis som avses i lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m. äger dock vid utbyte eller nyteckning erhålla fri aktie, om skuldebrevet eller optionsbeviset ger rätt därtill, även om förhållandet mellan antalet bundna och antalet fria aktier därmed skulle ändras eller redan förut ändrats i strid mot förbehållet.*

Har någon, av vilken enligt sådant förbehåll aktie ej må genom teckning eller överlåtelse förvärvas, annorledes bekommit aktie, skall i fråga om hans rätt att på grund av nämnda aktie teckna eller erhålla nya aktier gälla vad i lagen om aktiebolag är stadgat.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse 1944: 710.

Motionsyrkandena

De i betänkandet behandlade motionerna upptar följande yrkanden.

Motionen 1973: 1916

I motionen 1973: 1916 av herr Brundin (m) hemställs att riksdagen beslutar att lägsta aktiekapital i aktiebolag skall vara 25 000 kr.

Motionen 1973: 1932

I motionen 1973: 1932 av herr Bohman m. fl. (m) hemställs att riksdagen beslutar

1. att det i aktiebolagen minsta tillåtna aktiekapitalet skall vara 20 000 kronor,

2. att i de föreslagna lagarna intas bestämmelse om att bolagsstämmans beslut om avvikelser från aktieägares företrädesrätt att delta i penningemissioner av aktier, konvertibla skuldebrev och skuldebrev förknippade med optionsrätt till nyteckning samt beslut om bemyndigande till styrelsen att med avvikelser från aktieägares företrädesrätt besluta om sådana emissioner skall vara giltigt endast om det biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna, samt

3. att det i propositionen föreslagna förbudet mot lån till aktieägare m. fl. ges en utformning i enlighet med de i motionen skisserade riktlinjerna.

Motionen 1973: 1933

I motionen 1973: 1933 av herr Helén m. fl. (fp) hemställs

1. att riksdagen fastställer lägsta aktiekapital till 20 000 kronor,

2. att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att frågan om en särskild bolagsform för mindre företag med begränsad personlig ansvarighet utreds och att förslag med anledning härav, om möjligt, föreläggs riksdagen samtidigt med förslaget till nya aktiebolagslag.

Motionen 1973: 1952

I motionen 1973: 1952 av herr Fälldin m. fl. (c) hemställs att riksdagen beslutar

1. att avslå den föreslagna utvidgningen av bolagsstyrelsens rätt att besluta om nyemission,

2. att avslå förslaget om slopande av aktieägarnas ovillkorliga företrädesrätt vid kontant nyemission,

3. att minimigränsen för aktiekapitalet i aktiebolag skall vara 20 000 kr.,

4. att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning beträffande ett garantisystem för att underlätta existerande rörelsedrivande bolags anpassning

till nya regler om aktiekapitalets storlek i enlighet med vad som har anförts i motionen, samt

5. att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning beträffande införandet av en ny företagsform med begränsad ekonomisk ansvarighet för ägarerna, speciellt avpassad till de mindre företagens behov, i enlighet med vad som har anförts i motionen.

Motionen 1973: 1953

I motionen 1973: 1953 av herr Hovhammar m. fl. (m, c, fp) hemställs att riksdagen för sin del måtte besluta att det i aktiebolagslagen minsta tillåtna aktiekapitalet skall vara 20 000 kr.

Motionen 1973: 1954

I motionen 1973: 1954 av herr Löfgren m. fl. (fp) hemställs att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att förslag om temporära lättnader i statskatten för mindre företag för att möjliggöra ökningen av aktiekapitalet föreläggs riksdagen samtidigt med förslag om övergångsbestämmelser, avseende krav på höjning av minimigränsen för aktiekapitalet även för äldre bolag.

Skrivelse från vissa näringslivsorganisationer

Stockholms handelskammare, Sveriges grossistförbund, Sveriges hantverks- och industriorganisation, Sveriges industriförbund och Sveriges köpmannaförbund förordar att i de framlagda lagförslagen intas bestämmelse om att bolagsstämmans beslut om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt vid penningemissioner skall vara giltigt endast om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Samma pluralitetskrav bör enligt organisationerna gälla för beslut om bemyndigande till styrelsen att besluta om penningemission med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt.

I fråga om minimigränsen för aktiekapitalet anser organisationerna att den av aktiebolagsutredningen föreslagna 20 000-kronorsgränsen utgör en lämplig nivå.

Beträffande det i propositionen aviserade förslaget till övergångsbestämmelser, som kommer att innebära krav på höjning av minimigränsen för aktiekapitalet till 50 000 kr. även för äldre bolag, framhåller organisationerna betydelsen av att övergångstiden blir tillräckligt lång. En övergångstid på 5 år skulle enligt organisationerna vara väl kort. Organisationerna finner det särskilt angeläget att understryka att skatte regler snarast utformas vilka underlättar en anpassning till en högre kapitalnivå eller en omvandling till annan företagsform.

Det i propositionen föreslagna förbudet mot lån till aktieägare m. fl.

anser organisationerna ha fått en opraktisk utformning, som innebär att det delvis går utöver det syfte som framför allt bör ligga bakom låneförbudet, nämligen ett förstärkt borgenärsskydd. Enligt organisationerna bör den åsyftade förstärkningen av borgenärsskyddet kunna åstadkommas genom en enkelt utformad bestämmelse som anknyter till nuvarande 76 § första stycket aktiebolagslagen och som uttryckligen anger att lån till aktieägare eller ställande av säkerhet för aktieägare är tillåtet endast om sådan åtgärd är förenlig med föremålet för bolagets verksamhet. Därigenom skulle sådan förtäckt vinstutdelning som nu är lovlig falla utanför det tillåtna området. Vidare behövs det enligt organisationernas uppfattning inte något uttryckligt låneförbud som tar sikte på styrelseledamöter, verkställande direktör och den i propositionen angivna kretsen av närstående. Handlingsfriheten begränsas här redan av 76 § första stycket aktiebolagslagen. Beträffande lån till verkställande direktör finner organisationerna lån till denne böra tillåtas på samma sätt som till övriga anställda. Vidare anser organisationerna att undantagsreglerna i 75 a § andra stycket 1 och 2 i förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen bör kvarstå men att lån för aktieförvärv bör kunna tillåtas även om de skall ges till en begränsad krets av befattningshavare i företaget.

Organisationerna framhåller slutligen att genom de föreslagna ändringarna i aktiebolagslagen har frågan om den skattemässiga behandlingen av familjeföretagen ställts på sin spets och att det är angeläget att man genom skattereformer löser de problem som annars kommer att uppstå för de små och medelstora företagen.

I annat lagstiftningsärende beslutade ändringar i aktiebolagslagen

Genom förevarande proposition föreslås ändringar i bl. a. 107 § 1 mom., 108 och 193 §§ lagen (1944: 705) om aktiebolag. Såsom gällande lydelse av lagtext har i propositionen beträffande dessa lagrum angivits deras enligt propositionen 1973: 26 föreslagna lydelse, innebärande att benämningen "registrerad revisor" använts i stället för den nuvarande benämningen "godkänd granskningsman". I samband med riksdagsbehandlingen av propositionen 1973: 26 ändrades emellertid benämningen "registrerad revisor" till "godkänd revisor" (NU 1973: 25). Sedan riksdagens ändringsförslag givits Kungl. Maj:t till kännä (rskr 1973: 109) har lag om bl. a. ifrågavarande ändringar av Kungl. Maj:t promulgerats den 6 april 1973 att träda i kraft den 1 juli 1973.

Det genom förevarande proposition framlagda förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen föreslås träda i kraft dagen efter den, då lagen utkommit från trycket. De i ovannämnda lagstiftningsärende vidtagna ändringarna föranleder därför vissa jämkningar av lagförslaget. Till denna fråga återkommer utskottet i det följande (s. 57).

Utskottet

Inledning

På grundval av *aktiebolagsutredningens* år 1971 avgivna betänkande (SOU 1971: 15) med förslag till aktiebolagslag m. m. pågår för närvarande inom justitiedepartementet ett omfattande lagstiftningsarbete, som syftar till en fullständig revision av aktiebolagslagstiftningen. Betänkandet har remissbehandlats. Lagstiftningsärendet är emellertid komplicerat och tidskrävande och någon ny aktiebolagslag kan inte beräknas träda i kraft före den 1 januari 1975. Vissa av de av utredningsförslaget berörda frågorna är dock av sådan vikt och angelägenhetsgrad, att ett uppskjutande av förslaget i dessa delar till den 1 januari 1975 tett sig mindre lämpligt. Till dessa delar av förslaget hör regler som gäller bolagets kapitalförsörjning, aktiekapitalets storlek samt bolagens rätt att lämna penninglån till aktieägare. Dessa frågor har därför brutits ut ur det pågående arbetet på en ny aktiebolagslag och genom förevarande proposition gjorts till föremål för en särslagstiftning.

Utskottet vill uttrycka sin tillfredsställelse över att man ej tvekat att på detta sätt dela upp lagstiftningsarbetet i etapper för att snabbt åstadkomma praktiska resultat. Den nu föreslagna provisoriska lagstiftningen utgör enligt utskottets mening en angelägen reform, som gäller frågor av stor praktisk betydelse för företagen. Den del av förslaget som rör reglerna om bolagets kapitalförsörjning, syftar till att säkerställa att företagens finansiering med externa medel skall kunna ske på effektivaste möjliga sätt. Föreliggande statistiska uppgifter rörande den sjunkande självfinansieringsgraden och den ökade upplåningen inom företagssektorn ger enligt utskottets mening vid handen, att det är angeläget att företagets möjligheter att förstärka det egna kapitalet förbättras. Under remissbehandlingen av aktiebolagsutredningens förslag har också från näringslivets sida uttryckts önskemål om ett snabbt genomförande av utredningsförslaget i motsvarande delar.

Även i den del den föreslagna särslagstiftningen tar sikte på att trygga de anställdas, samhällets och borgenärers krav på tillräckligt ekonomiskt underlag för verksamheten och på att underlätta skattekontroll finner utskottet att en snabb modernisering av nuvarande bestämmelser i hög grad är påkallad. Hit hör frågorna om minimigränsen för aktiekapitalet och om införande av ett förbud mot lån till aktieägare m. fl. Under remissbehandlingen av aktiebolagsutredningens förslag har från flera håll framhållits att aktiebolagsformen i betydande utsträckning används för att uppnå skattemässiga fördelar eller för att möjliggöra skatteflyktsåtgärder av olika slag. Genom den nu framlagda särslagstiftningen reduceras avsevärt möjligheterna till dylika förfaranden.

Utskottet kommer nedan att behandla lagförslagen i de delar som berörs av motionsyrkandena samt i övrigt i den mån förslagen givit anledning därtill.

De nya finansieringsformerna

Genom propositionen framläggs förslag om att nya finansieringsformer införs i vår aktiebolagsrätt vilka hittills knappast använts i Sverige, men som är mer eller mindre allmänt förekommande på utländska kapitalmarknader. Hit hör de föreslagna reglerna om konvertibla skuldebrev, skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning samt konvertibla aktier.

Utskottet vill till en början konstatera att ett genomförande av de föreslagna bestämmelserna om de nya finansieringsmetoderna torde motsvara ett allmänt omfattat önskemål. I denna del präglas förslaget av insikten om att det är av synnerlig vikt för näringslivets styrka och utveckling att finansieringsfrågan kan lösas i de former som med hänsyn till konjunkturen och andra förhållanden är lämpliga för bolaget och för finansiärerna. Utskottet vill särskilt peka på att introduktionen av konvertibla skuldebrev kan bli särskilt betydelsefull för företag som ännu inte hunnit etablera sig på marknaden. För denna speciella företagskategori innebär ett genomförande av förslaget att möjligheter öppnas till kapitaltillskott som i dag inte föreligger. Även i övrigt finner utskottet de nya finansieringsformerna ägnade att befrämja näringslivets expansion och förbättra möjligheterna till finansiering med externa medel. Utskottet vill också framhålla att finansieringsfrågan har en internationell aspekt. Anlitande av utländskt kapital — efter vederbörligt tillstånd av riksbanken — används i ökande omfattning för att finansiera den nödvändiga, ständigt pågående utbyggnaden och förnyelsen inom näringslivet. Såsom fördragande statsrådet framhållit är det därför viktigt att de i främmande länder förekommande finansieringsformerna står också svenska företag till buds. Det kan annars finnas risk för att ett svenskt företag, som i och för sig anses kreditvärdigt på den internationella marknaden, i ett visst läge ändock inte kan emittera ett lån till följd av att hinder i svensk lagstiftning föreligger mot en sådan utformning av lånet, som är nödvändig för en framgångsrik emission på gynnsammaste villkor.

I förhållande till utredningsförslaget innebär det genom propositionen framlagda förslaget en betydelsefull utvidgning. Utredningsförslaget innehöll regler om konvertibla skuldebrev och konvertibla aktier. Genom proposition framläggs därutöver förslag om införande av regler om skuldebrev förenade med optionsrätt att teckna nya aktier i det långivande bolaget. Skuldebrev av denna typ har i huvudsak samma fördelar som konvertibla skuldebrev. Optionsrätten har i likhet med konverteringsrätten ett ekonomiskt värde och medför därför att räntan på obligationslånet kan sättas lägre än räntan på ett vanligt obligationslån. Risken med en placering i obligationer med optionsrätt till nyteckning är lägre än vid en placering i aktier. Såsom fördragande statsrådet framhållit kan emellertid i vissa fall obligationer av denna typ vara

förmånligare än konvertibla skuldebrev. Ett utnyttjande av optionsrätt till nyteckning innebär nämligen att bolaget får ett ytterligare kapitaltillskott, vilket inte är fallet vid en konvertering. En speciell fördel med obligationer med optionsrätt till nyteckning är vidare att nyteckningen kan spridas över en lång period. Det vid en viss tidpunkt på kapitalmarknaden tillgängliga kapitalet tas därför inte i anspråk i samma utsträckning som när det är fråga om en vanlig nyemission. Detta är en fördel när det som i Sverige är fråga om en kapitalmarknad där det för placering i aktier tillgängliga kapitalet är starkt begränsat. Från näringslivets sida påtalades också under remissbehandlingen av utredningsförslaget att det med hänsyn till nu anförda omständigheter var en brist i förslaget att det inte möjliggjorde utgivandet av denna typ av obligationer.

Mot bakgrund av nu angivna förhållanden hälsar utskottet med tillfredsställelse att även skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning upptagits i det genom propositionen framlagda förslaget. Nyemission av aktier sker för närvarande i Sveriges oftast till en kurs inte obetydligt understigande marknadskursen och får ofta en kurssänkande effekt. Obligationer förenade med optionsrätt till nyteckning innebär, såsom nyss framhållits, att näringslivet får tillgång till ett finansieringsinstrument som kan minska dessa olägenheter för bolagen. Enligt utskottets uppfattning föreligger det sålunda ett behov av att även sådana obligationer introduceras på den svenska kapitalmarknaden. Vidare är obligationer av denna typ vanliga i USA, och de förekommer också i Västtyskland. Av skäl som berörts i det föregående utgör detta ytterligare ett vägande skäl för att regler om skuldebrev av denna typ bör införas i den svenska lagstiftningen.

Utskottet vill beträffande detta avsnitt av förslaget avslutningsvis fästa uppmärksamheten vid att de föreslagna reglerna också innebär att konvertibla obligationer skall kunna emitteras mot likvid i annan egendom än pengar. Av aktiebolagsutredningens betänkande framgår inte klart huruvida utredningen tänkt sig att apportemission skall vara möjlig i dessa fall. Såsom fördragande statsrådet framhållit finns det emellertid ett praktiskt behov av att kunna utnyttja konvertibla obligationer såsom betalning vid uppköp av företag. Utskottet finner det med tanke på sådana transaktioner värdefullt att möjlighet till apportemission av konvertibla obligationer kommer att stå företagen till buds.

Förfarandet vid emissioner

Enligt gällande rätt skall beslut om ökning av aktiekapitalet genom emission av nya aktier fattas av bolagsstämman. Styrelsen har emellertid möjlighet att sätta i gång förfarandet på egen hand. Dess åtgärder blir giltiga om stämman senare godkänner dem. För själva ökningsbeslutet krävs blott enkel majoritet på en stämma. Om den tillämnade

ökningen av aktiekapitalet skulle förutsätta att bolagsordningen måste ändras, erfordras för ändringsbeslutet kvalificerad majoritet och beslut på två stämmor.

I det nu framlagda förslaget behålls reglerna om de två olika sätt på vilka nyemission kan igångsättas. Dessutom föreslås att bolagsstämman skall kunna bemyndiga styrelsen att genom nyemission öka aktiekapitalet. Möjligheterna för bolagsstämman att lämna sådant bemyndigande har begränsats till fall då ökningen kan genomföras utan ändring av bolagsordningen. Detta innebär att styrelsen med stöd av fullmakt från bolagsstämman kommer att kunna besluta om högst sådana kapitalökningar som innebär en tredubbling av minimikapitalet. Giltighetstiden för fullmakten begränsas vidare till tiden för nästkommande ordinarie bolagsstämma. Bolagsstämmas beslut om bemyndigande för styrelsen att besluta om nyemission skall enligt förslaget kunna fattas med enkel majoritet.

Enligt gällande rätt har aktieägarna en ovillkorlig företrädesrätt att vid kontantemission teckna nya aktier i proportion till sitt aktieinnehav. En förutsättning är dock att alla aktier medför lika rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst. Regeln om aktieägarnas företrädesrätt har till funktion att skydda de gamla aktieägarna mot den förlust de annars skulle lida, när emissionskursen på de nya aktierna inte motsvarar de gamla aktiernas verkliga värde.

Enligt förslaget införs möjlighet för bolagsstämma att vid kontantemission besluta om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt. Vidare föreslås att bolagsstämman skall kunna bemyndiga styrelsen att i beslut om nyemission ge föreskrifter om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt. Även bolagsstämmobeslut av detta slag skall enligt förslaget kunna fattas med enkel majoritet.

Beträffande konverteringslån och obligationslån med optionsrätt till nyteckning föreslås i här ovan berörda avseenden samma regler att gälla som i fråga om nyemission.

I motionen 1973: 1952 yrkas under punkten 1 avslag på de föreslagna reglerna om fullmakt för styrelsen att besluta om emission. Motionärerna erinrar om att motivet för den föreslagna ändringen bl. a. är att emissioner skall kunna genomföras snabbare än vad som nu vanligen är möjligt. Enligt motionärernas uppfattning bör emellertid nackdelarna med de nuvarande reglerna inte överdrivas. Nyemissioner kan redan nu genomföras på kort tid även i stora bolag med många aktieägare. Tidsvinsten med den föreslagna ändringen blir därför i det övervägande antalet fall obetydlig, anser motionärerna. Som skäl för avslagsyrkandet anför vidare motionärerna att förslaget i denna del kan väntas leda till att styrelsen och den dominerande aktieägargruppen i ett bolag får ökade maktbefogenheter jämfört med nuvarande förhållanden. Även om bolagsledningen bara utnyttjar denna

större frihet i ett litet antal fall, kommer enligt motionärernas uppfattning den föreslagna lagändringen att förstärka tendenserna till maktkoncentration inom näringslivet och ytterligare undergräva de mindre aktieägarnas redan tidigare mycket svaga ställning. Ur principiell synpunkt finner motionärerna att detta måste betraktas som betänkligt. Motionärerna erinrar därvid om att ändringsförslaget visserligen har kompletterats med en omarbetning av den generalklausul som redan finns i aktiebolagslagen till skydd mot maktmissbruk. Denna åtgärd undanröjer emellertid enligt motionärernas uppfattning inte riskerna för ytterligare maktkoncentration och en förstärkning av de ledande aktieägargruppernas dominerande ställning i de stora bolagen. Motionärerna framhåller att domstolarna hittills tillämpat generalklausuler av detta slag ytterligt restriktivt. Den vidgning av tillämpningen som förutsätts i propositionen, anser motionärerna knappast komma att medföra någon avgörande förändring. Det kan för övrigt ifrågasättas, om t. ex. bolagsstyrelses befogenheter i alltför stor utsträckning skall regleras genom generalklausuler av detta slag, påpekar motionärerna.

Enligt utskottets uppfattning föreligger det behov av regler som möjliggör snabbare åtgärder för nyemission än den normala vägen över beslut av bolagsstämma. Särskilt i stora bolag kan det vara en tidsödande procedur att sammankalla en extra bolagsstämma. Vidare har ett ökat behov inom näringslivet av riskvilligt kapital ökat konkurrensen om det tillgängliga kapitalet. Utskottet finner det därför angeläget att företagen får instrument till sitt förfogande för att snabbt kunna genomföra emissioner och anpassa emissionsvillkoren efter växlande marknadslägen. Förhandsbemyndigande åt styrelsen att genomföra kapitalökningar är enligt utskottets uppfattning ett sådant ändamålsenligt instrument. Föredragande statsrådet har framhållit att förslaget härom kan vara särskilt värdefullt när det gäller apportemissioner, där bolaget genom att emittera nya aktier kan förvärva en för bolaget betydelsefull tillgång, ett annat företag, en fabrik eller en uppfinning etc.

Förslaget om fullmakt för styrelsen att besluta om nyemission, konverteringslån m. m. och om företrädesrätt innebär givetvis — såsom uttryckligen framhålls i propositionen — att bolagsledningen och den bestämmande aktieägargruppen får fler befogenheter och större handlingsfrihet än vad som nu är fallet. Detta utgör en konsekvens av att företagen måste kunna snabbt och smidigt anpassa sig efter utvecklingen. Samtidigt får emellertid den önskvärda ökade rörelsefriheten till följd att illojala majoriteter får lättare att utöva maktmissbruk. Såsom föredragande statsrådet framhållit kan detta i sin tur motverkas genom mera allmänt hållna bestämmelser, generalklausuler mot maktmissbruk. Förslaget upptar därför en generalklausul enligt vilken bolagsstämman inte får fatta beslut som är ägnat att bereda otillbörlig fördel åt aktieägare eller annan, till nackdel för bolaget eller annan aktieägare. I

förhållande till aktiebolagsutredningens motsvarande förslag har generalklausulen givits en avfattning som medger en betydligt mindre restriktiv tillämpning från domstolarnas sida. Enligt utskottets mening har den vidtagna omarbetningen kraftigt bidragit till att öka klausulens praktiska genomslagskraft. I sin nu föreslagna lydelse ger bestämmelsen ett klart uttryck åt grundsatsen att bolagsorganen är skyldiga att handla lojalt mot en aktieägarminoritet. I likhet med föredragande statsrådet anser därför utskottet att den föreslagna generalklausulen — i förening med övriga minoritetsskyddsregler i aktiebolagslagen — utgör ett tillräckligt skydd mot bolagsledningens enligt förslaget ökade handlingsfrihet. Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen 1973: 1952 i denna del.

I motionen 1973: 1952 yrkas vidare under punkten 2 avslag på de föreslagna reglerna om avvikelser från företrädesrätt vid kontantemission. Motionärerna erinrar om att det redan nu föreligger möjligheter att låta nya intressenter teckna aktier i större eller mindre omfattning, om en större grupp aktieägare i bolaget är beredd till detta. Enligt motionärernas uppfattning kännetecknas förslaget på denna punkt av i stort sett samma nackdelar som förslaget om vidgad befogenhet för styrelsen att besluta om nyemission (se ovan s. 42). Ändringen innebär att ökade maktbefogenheter ges åt styrelsen och den dominerande aktieägargruppen och att sålunda tendenserna till maktkoncentration inom näringslivet ytterligare förstärks.

Utskottet biträder föredragande statsrådets uppfattning att nuvarande regler om kontantemission är alltför stela och därför kan medföra hinder för bolagen att få till stånd en i och för sig önskvärd förstärkning av det egna kapitalet. En kontantemission kan nämligen i vissa lägen vara genomförbar bara om någon utomstående får teckna hela eller en större del av emissionen. Den utomståendes deltagande i emissionen kan då vara beroende av att han får företrädesrätt framför aktieägarna. Som ett exempel på en annan situation där avvikelser från företrädesrätt kan vara påkallad, har föredragande statsrådet nämnt det fallet att ett bolag vill emittera fria aktier utomlands för att därmed få en finansiering med hjälp av utländskt kapital.

Utskottet vill vidare erinra om att genom propositionen 1973: 97 förslag framlagts om att 500 milj. kr. av AP-fondens medel skall kunna tillföras näringslivet i form av riskvilligt ägarkapital. Det kan därvid innebära en fördel om fondens tillskott kan ske i samband med nyemissioner, så att medlen direkt kan tillföras de företag som har behov av kapital. En förutsättning för sådana riktade insatser är emellertid att nuvarande bestämmelser om företrädesrätt ändras.

Införandet av regler om ett mera flexibelt förfarande vid beslut om emissioner innebär såsom utskottet ovan anförde (s. 43) att bolagsledningen och den bestämmande aktieägargruppen får fler befogenheter

och större handlingsfrihet än vad som nu är fallet. Såsom utskottet därvid närmare utvecklade, balanseras emellertid förslaget i denna del av regler som tjänar till att motverka att den ökade rörelsefriheten används i otilibörligt syfte. I första hand fyller den föreslagna generalklausulen denna funktion, men även andra redan befintliga minoritetskyddsregler i aktiebolagslagstiftningen är här av betydelse. Det bör också observeras att bolagsordningen kan innehålla bestämmelser varigenom möjligheten att avvika från aktieägares företrädesrätt hindras eller försvåras. I detta sammanhang bör vidare påpekas att beslut om avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt visserligen i och för sig kan utformas så att företrädesrätt förbehålls en viss grupp aktieägare. Föredragande statsrådet har emellertid understrukit, att för att detta skall kunna ske fordras det att det finns objektivt godtagbara skäl för en sådan avgränsning av företrädesrätten. Utskottet ansluter sig helt till föredragande statsrådets därvid uttalade uppfattning, att det torde vara synnerligen ovanligt att godtagbara skäl kan åberopas för att endast vissa aktieägare skall ha företrädesrätt att teckna aktier i en kontantemission.

På grund av det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen 1973: 1952 i denna del.

I motionen 1973: 1932 tas problemet upp huruvida kvalificerad majoritet bör krävas för bolagsstämmobeslut rörande ovan berörda frågor om fullmakt för styrelsen och om avvikelser från företrädesrätten. Under punkten 2 i motionen yrkas att i de föreslagna lagarna intas bestämmelse om att bolagsstämmans beslut om avvikelser från aktieägares företrädesrätt att delta i penningemissioner av aktier, konvertibla skuldebrev och skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning samt beslut om bemyndigande till styrelsen att med avvikelser från aktieägares företrädesrätt besluta om sådana emissioner skall vara giltigt endast om det biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. I sin motivering till kravet på kvalificerad majoritet i dessa fall erinrar motionärerna om att principen om likställighet mellan aktieägare är grundläggande inom aktiebolagsrätten och att tidigare aktieägares företrädesrätt att delta i nyemissioner utgör ett utflöde av denna princip. Motionärerna medger att principen likväl inte kan upprätthållas undantagslöst. Lagstiftningen måste dock ge skydd för tidigare aktieägares berättigade intressen. Motionärerna anser att den i propositionen föreslagna generalklausulen ger ett visst skydd i detta avseende. Enligt motionärernas uppfattning bör dock i själva beslutsprocessen en spärregel vara inbyggd till skydd för aktieägare som önskar hålla sin andel i bolaget oförminskad då en penningemission företas. Motionärerna anser att det därför bör krävas kvalificerad majoritet för beslut om avvikelser från företrädesrätten. Detta bör gälla vid penningemissioner av såväl aktier

som de övriga i propositionen angivna finansieringsformerna samt såväl vid direkta emissionsbeslut som vid bemyndigande åt styrelsen att besluta om emission. Den pluralitetsregel som aktiebolagsutredningen föreslagit — två tredjedelar av de avgivna rösterna och de vid stämman företrädda aktierna — finner motionärerna vara lämplig.

Utskottet vill till en början framhålla att gällande lag uppställer krav på kvalificerad majoritet när det är fråga om beslut som bedömts vara särskilt viktiga för aktieägarna. Hit hör beslut om ändring av bolagsordningen och vissa andra beslut, bl. a. om fusion och likvidation. Reglerna om kvalificerad majoritet ingår som ett led i minoritetsskyddet.

Regler om kvalificerad majoritet är emellertid inte särskilt lämpliga som minoritetsskyddsregler, eftersom de endast skyddar minoriteter av viss icke obetydlig storlek. Utskottet biträder föredragande statsrådets uppfattning att ett minoritetsskydd kan åstadkommas bättre och effektivare på andra sätt. I den nuvarande aktiebolagslagen finns det också minoritetsskyddsregler av helt annat slag, t. ex. reglerna om minoritetsrevisor, om aktieägarnas rätt att få till stånd extra bolagsstämma och om aktieägars rätt att få ärende behandlat vid bolagsstämma osv. Såsom nämnts i det föregående (s. 43) har enligt förslaget en icke oväsentlig förstärkning av minoritetsskyddsreglerna åstadkommit på så sätt att tillämpningsområdet för generalklausulen vidgats. Med hänsyn härtill anser utskottet att det inte finns något behov av att uppställa krav på kvalificerad majoritet för de bolagsstämmobeslut som avses med motionen. Utskottet avstyrker därför bifall till motionen 1973:1932 i denna del.

Aktiekapitalets storlek

I propositionen redovisas bl. a. vissa statistiska uppgifter angående de svenska aktiebolagen. För närvarande finns det omkring 125 000 aktiebolag i Sverige. Endast omkring hälften av aktiebolagen driver rörelse och betalar lön till anställda. Över 80 procent av aktiebolagen utgör enmans- eller fåmansbolag. Ett mycket stort antal aktiebolag har begränsat aktiekapital. Av de rörelsedrivande aktiebolagen har 68,2 procent — eller drygt 31 000 — ett aktiekapital som understiger 50 000 kr. Ett betydande antal aktiebolag har bildats under senare år, och intensiteten i bolagsbildningen har tilltagit för varje år. 1960 fanns det endast omkring 44 000 registrerade aktiebolag. 1970 registrerades 11 166 aktiebolag, 1971 13 060 aktiebolag och 1972 18 217 aktiebolag. Minimigränsen för aktiekapitalet har sedan ikraftträdandet av 1895 års aktiebolagslag varit 5 000 kr. Enligt aktiebolagsutredningens förslag skall aktiekapitalet inte få sättas lägre än till 20 000 kr. Denna minimigräns skall emellertid enligt förslaget inte gälla i fråga om bolag som bildats före ikraftträdandet av den nya aktiebolagslagen.

I propositionen föreslås att den nedre gränsen för aktiekapitalet skall

vara 50 000 kr. I det nu aktuella lagstiftningsärendet har den föreslagna höjningen av minimigränsen för aktiekapitalet begränsats till att avse endast bolag som bildats efter lagens ikraftträdande. Ett förslag med övergångsbestämmelser som innebär krav på höjning av minimigränsen för aktiekapitalet till 50 000 kr. även för äldre bolag kommer enligt uppgift i propositionen att läggas fram i höst.

I motionen 1973: 1916 yrkas att lägsta aktiekapital i aktiebolag skall vara 25 000 kr. Bakgrunden till motionärens yrkande är att i propositionen 1973: 112 begärdes bemyndigande för Kungl. Maj:t att godkänna ett konsortialavtal mellan statens vattenfallsverk och vissa enskilda och kommunala företag om utredningssamarbete rörande import av naturgas från Sovjetunionen. Samarbetet avses ske inom ramen för ett särskilt aktiebolag, Östgas AB, vars aktiekapital enligt avtalet vid bolagets bildande skall uppgå till 25 000 kr. Propositionen har godkänts av riksdagen, som därvid gjorde förbehåll om att sådan ändring av avtalet skall ske att aktiekapitalet skall utgöra minst 50 000 kr. (NU 1973: 49). Utskottet avstyrker bifall till motionen 1973: 1916.

I motionerna 1973: 1932, 1973: 1933, 1973: 1952 och 1973: 1953 framställs yrkanden om att minimigränsen för aktiekapitalet skall vara 20 000 kr. Den argumentering som framförs i de olika motionerna är till innehållet i stort sett likartad och kan sammanfattas på följande sätt.

Det framhålls bl. a. att en lägsta nedre gräns på 50 000 kr. för aktiekapitalet kommer att få en mycket negativ effekt på nyetableringen av företag. Vid bedömningen av den lägsta gränsen för aktiekapitalet bör utgångspunkten vara det kapitalbehov som de små företagen har och den förräntning som kapitalinsatsen kan väntas ge. För åtskilliga mindre företag kan ett aktiekapital på 20 000 kr. vara överkomligt och också ge en rimlig avkastning. En höjning till 50 000 kr. kommer i många fall att resultera i en obefintlig eller alltför låg avkastning. I propositionen åberopas att den nuvarande 5 000-kronorsgränsen fastställdes redan 1895. Jämförelsen är dock oegentlig. 1895 ansågs aktiebolagsformen nästan uteslutande som en företagsform för stora bolag. Vid det lagstiftningsarbete som föregick nu gällande aktiebolagslag från 1944 prövades om en särskild bolagsform skulle skapas för mindre företag, men tanken därpå avvisades. I stället höjde man då inte minimigränsen. Den nuvarande aktiebolagsformen är alltså avsedd även för mindre företag. Vid bedömningen av var minimigränsen för aktiekapital skall läggas, bör beaktas att i Sverige saknas en särskild bolagsform utan personligt ansvar, som är anpassad för små företags behov. Alternativen handelsbolag, kommanditbolag eller verksamhet under personlig firma är inte likvärdiga med aktiebolaget. Framför allt saknar företag som arbetar i någon av dessa former aktiebolagens möjligheter till skattefria fondavsättningar. Vidare utgör den faktiska sambeskattningen av makar som båda

arbetar i den egna rörelsen ett starkt incitament för många mindre företag att välja aktiebolagsformen. Anledningen till att en så hög minimigräns valts som 50 000 kr. anges i propositionen vara en önskan att skära ned antalet aktiebolag för att därigenom underlätta taxeringskontroll och försvåra skatteflykt. Det är angeläget att skatteflykt försvåras. Frågan om en höjning av gränsen för lägsta aktiekapital kan emellertid inte bara ses från denna utgångspunkt. Dess effekter på de mindre företagen och deras möjligheter att fungera måste också vägas in. Rent företagsmässigt finns starka skäl för en viss höjning. I många mindre företag är andelen eget kapital alltför låg för att ge företaget tillräcklig finansiell stadga och därmed ge anställda, långgivare och leverantörer tillräcklig trygghet. Det stora antalet konkurser just bland de minsta företagen sammanhänger också med att de saknar en tillräcklig buffert för att möta nedgångar i produktion och order. Till detta kommer att lägsta tillåtna aktiekapital varit oförändrat sedan lång tid. En höjning av den storleksordning som föreslås i propositionen kan under nuvarande förhållanden dock inte accepteras. Att fastställa lägsta tillåtna aktiekapital till 50 000 kr. innebär att man höjer långt utöver vad som fordras för att återställa 1944 års realvärde. Därmed ändras också kraftigt förutsättningarna för de mindre företagen att utnyttja aktiebolags- eller i stånd att göra en kapitalinsats av den föreslagna storleksordningen blir att de mindre företagens möjligheter att i framtiden använda sig av aktiebolagsformen starkt begränsas. Av propositionen framgår att detta är en medvetet eftersträvad effekt. En företagare som inte är beredd eller i stånd att göra en kapitalinsats av den föreslagna storleksordningen bör inte tillåtas att använda aktiebolagsformen utan vara hänvisad till någon annan företagsform, där han personligen svarar för företagets förbindelser. Det är emellertid rimligt att också mindre företag kan drivas i former som begränsar det personliga ansvarstagandet. Om inte en sådan möjlighet finns, är det fara för att riskbenägenheten bland de mindre företagen kraftigt avtar. Om mindre företag för framtiden enbart skall vara hänvisade till bolagsformer, där ägaren personligen ansvarar för företagets förbindelser, innebär det också att de avskärs från hittillsvarande möjligheter att genom att arbeta i aktiebolagsform få samma rätt som större företag till skattefria fondavsättningar. Orättvisan i den faktiska sambeskattningen framträder då också med större skärpa. Även i framtiden bör därför mindre företag kunna arbeta i former, som ger dem rättigheter likartade med dem som i dag tillkommer aktiebolagen och som innebär att det personliga ekonomiska ansvarstagandet begränsas. För att förebygga de direkta skadeverkningar som en kraftig höjning av minimigränsen för aktiekapitalet otvivelaktigt får bör höjningen begränsas till 20 000 kr. En sådan förändring står också i överensstämmelse med aktiebolagsutredningens förslag.

Utskottet vill till en början framhålla att den nuvarande minimigränsen för aktiekapitalet, 5 000 kr., uppenbart är alldeles för låg. Aktiebolagsutredningen har föreslagit att aktiekapitalet skall vara minst 20 000 kr. och har själv betecknat detta förslag som en ungefärlig anpassning till den penningvärdesutveckling som skett sedan tillkomsten av nu gällande lag. Utredningens förslag i dessa delar har kritiserats på flera håll under remissbehandlingen. Kritiken har i propositionen i korthet sammanfattats på följande sätt.

Det framhålls bl. a. att antalet små aktiebolag är mycket stort. I ökad utsträckning har bolag tillkommit med verksamhet av ringa omfattning eller av sådan beskaffenhet att det inte är fråga om egentlig näringsverksamhet. Bolagsformen används för andra slag av verksamhet än som var aktuella vid tillkomsten av gällande lag. Den huvudsakliga anledningen till många bolagsbildningar torde enligt vissa remissinstansers mening (företagsskatteberedningen, riksskatteverket) vara att få fördelar vid beskattningen. Det stora antalet mindre bolag leder emellertid till att taxeringsmyndigheterna får betydande problem. Det är svårt att uppmärksamma och ta ställning till transaktioner av olika slag som förekommer mellan fåmansbolag och dess huvudaktieägare och som ofta har till syfte att kringgå gällande skattebestämmelser. Det hävdas att möjligheterna att bilda små aktiebolag i viss utsträckning utnyttjas systematiskt för att försvåra skattekontroll och undkomma skatteindrivning.

Föredragande statsrådet har för sin del framhållit att den som driver ett företag måste ha ett ansvar för de åtaganden som görs i rörelsen. Anställs arbetstagare i företaget, måste företagaren kunna lämna garantier för att företaget är någorlunda stabilt, så att arbetstagarnas sysselsättning inte äventyras. Företagets borgenärer har också berättigade anspråk på att företaget kan fullgöra sina åtaganden. Bland borgenärerna intar det allmänna en framträdande plats. Statens och kommunernas skatteanspråk skiljer sig från övriga borgenärers fordringar bl. a. därigenom att stat och kommun inte kan trygga sitt skatteanspråk genom att uppställa krav på borgen eller annan säkerhet. Det är av dessa skäl angeläget att aktiebolagslagstiftningen utformas så att bolagen har tillräckligt ekonomiskt underlag för sin verksamhet.

Föredragande statsrådet har vidare påpekat att om en företagare driver sitt företag under enskild firma kan företagarens ansvar krävas ut av honom personligen. Detsamma gäller om rörelsen drivs som handelsbolag. Är det fråga om ett s. k. kommanditbolag svarar åtminstone en av bolagsmännen personligen för bolagets förbindelser under det att andra bolagsmäns ansvar är begränsat till värdet av deras insatser i bolaget. När aktiebolagsformen används har aktieägarna emellertid inte något personligt ansvar för bolagets förbindelser. Ansvar är begränsat till aktieägarnas kapitalinsats i bolaget. För att de som står bakom bolaget och skall svara för rörelsen skall kunna uppfylla sina förpliktelser

gentemot anställda, det allmänna och andra borgenärer, måste deras kapitalinsats i bolaget vara betydande. Är en företagare inte beredd eller i stånd till att göra en sådan kapitalinsats, bör han enligt föredragande statsrådets mening inte tillåtas att använda aktiebolagsformen utan vara hänvisad till någon annan företagsform, där han personligen svarar för företagets förbindelser.

Utskottet erinrar om att nuvarande ordning, såsom påpekats under remissbehandlingen, möjliggjort att aktiebolagsformen i betydande utsträckning använts för att uppnå skattemässiga fördelar. Aktiebolagsformen anlitas ofta för företag, för vilka denna form inte passar och inte heller har varit avsedd. I många fall görs inte någon åtskillnad mellan ägarens egna och bolagets ekonomiska förhållanden. Detta vållar stora svårigheter vid taxeringskontrollen och underlättar skatteflyktsåtgärder av olika slag.

Utskottet ansluter sig därför till föredragande statsrådets mening att både hänsynen till det allmänna och till anställda och övriga borgenärer talar för att gränsen för minimikapitalet måste sättas betydligt högre än den av aktiebolagsutredningen förordade gränsen på 20 000 kr. Under remissbehandlingen av utredningsförslaget har riksskatteverket och riksåklagaren förordat att aktiekapitalet inte bör bestämmas lägre än till 50 000 kr. I likhet med föredragande statsrådet finner utskottet detta utgöra en rimlig avvägning.

På grund av vad sålunda anförts avstyrker utskottet, såvitt nu är i fråga, bifall till motionerna 1973:1932, 1973:1933, 1973:1952 och 1973:1953.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen har i det nu aktuella lagstiftningsärendet den föreslagna höjningen av minimigränsen för aktiekapitalet begränsats till att avse endast bolag som bildats efter lagens ikraftträdande. Ett förslag med övergångsbestämmelser som innebär krav på höjning av minimigränsen för aktiekapitalet till 50 000 kr. även för äldre bolag kommer enligt vad föredragande statsrådet uppgivit att läggas fram i höst.

Beträffande utformningen av övergångsregleringen har i propositionen anförts att de bolag som bildats före ikraftträdandet bör få en väl tilltagen övergångstid för att genomföra en erforderlig höjning av aktiekapitalet. De företagare som inte vill fortsätta rörelsen i form av aktiebolag bör ha möjlighet att utan likvidation behålla rörelsen i någon annan företagsform men med personligt ansvar för delägaren eller delägarna. Detta innebär att vissa företag måste tillåtas byta juridisk form för sin verksamhet, utan att hinder uppställs för fortsatt drivande av rörelsen. Den övergång från en juridisk företagsform till en annan, som sålunda bör tillåtas, aktualiserar olika frågor av både civilrättslig och skatterättslig art. Enligt vad föredragande statsrådet uppgivit utreds dessa frågor f. n. inom justitiedepartementet.

De övergångsproblem som är förknippade med en upptrappning av aktiekapitalet för nu existerande bolag har tagits upp till behandling i vissa av de väckta motionerna.

I motionerna 1973: 1933 och 1973: 1952 framförs i stort sett överensstämmande yrkanden av innebörd att riksdagen hos Kungl. Maj:t bör anhålla om utredning av frågan om införandet av en ny företagsform för mindre företag med begränsad ekonomisk ansvarighet för ägarna.

Utskottet vill till en början framhålla att det i andra länder är vanligt att det vid sidan av aktiebolaget finns en särskild bolagsform, vari ekonomisk verksamhet kan drivas utan personlig ansvarighet för delägarna. Bolagsformen är anpassad för företag med ett mindre antal delägare och kravet på aktiekapital ställs lägre. I tysk rätt benämnes denna bolagstyp Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH) och i fransk rätt Société à responsabilité limitée (SARL). Motsvarande bolagsformer finns också i de övriga EG-staterna. Sålunda har i Danmark nyligen lagts fram förslag till lagstiftning om bolagsformen GmbH/SARL.

Utskottet erinrar vidare om att frågan om att införa en motsvarighet till GmbH-bolaget övervägdes under förarbetena till 1944 års aktiebolagslagstiftning. Det ansågs emellertid då att övervägande skäl talade mot att inrätta en särskild bolagsform för de mindre företagen. Allvarliga betänkligheter ansågs möta redan från den synpunkten att en sådan bolagsform saknar grundval i inhemsk rättsutveckling (SOU 1941: 9 s. 29 ff.).

Sistnämnda synpunkt äger enligt utskottets mening alltjämt sin giltighet. Utskottet anser att det inte heller behövs någon ny företagsform för att tillgodose småföretagens behov. Det finns redan enligt gällande rätt associationsformer som är lämpade för sådana företag, nämligen handelsbolaget och kommanditbolaget. Utskottet vill i detta sammanhang hänvisa till ett av näringsutskottet nyligen gjort uttalande (NU 1973: 47) av innebörd att skillnaden i risktagande, beroende på om en företagare driver sin verksamhet som aktiebolag eller som enskild firma, inte alltid torde vara så stor. Ätminstone hos de institutionella kreditgivarna torde det inte vara möjligt för ett mindre aktiebolag att uppta lån utan kompletterande säkerhet i form av borgen av huvudaktieägaren. Vid en konkurs förlorar företagaren därför ofta betydligt mer än sitt aktiekapital. Utskottet ansluter sig därför till föredragande statsrådets uppfattning att det inte finns tillräckliga motiv för att införa någon ny företagsform, där delägarna inte svarar personligen för företagets förbindelser.

Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna 1973: 1933 och 1973: 1952 i denna del.

I motionen 1973: 1952 har under punkten 3 yrkats att riksdagen hos

Kungl. Maj:t anhåller om utredning om ett garantisystem för att underlätta existerande rörelsedrivande bolags anpassning till nya regler om aktiekapitalets storlek. Motionärerna anför att det av dem åsyftade systemet bör kunna utformas efter samma modell som redan gäller för olika statliga kreditgarantier, dvs. att staten ställer garanti för lån i bank eller annan kreditinrättning, vilka kan utnyttjas för att genomföra den påtvingade höjningen av aktiekapitalet. Ett sådant garantisystem bör enligt motionärerna kunna bli av särskild betydelse för hantverkare och vissa andra grupper av mindre företagare.

I motionen 1973: 1954 yrkas att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär att förslag om temporära lättnader i statsskatten för mindre företag för att möjliggöra ökningen av aktiekapitalet föreläggs riksdagen samtidigt med förslag om övergångsbestämmelser avseende krav på höjning av minimigränsen för aktiekapitalet även för äldre bolag. Motionärerna anför att enligt deras mening bör de aviserade övergångsbestämmelserna innehålla förslag som underlättar för mindre företag att trappa upp aktiekapitalet till den föreslagna minimigränsen. Detta kan ske genom att speciella lättnader i beskattningen av dessa företag införs under övergångstiden, t. ex. genom att fondavsättning för kommande emission av aktier i viss utsträckning medför minskad statlig inkomstskatt för dessa företag.

Utskottet vill beträffande dessa motionsyrkanden till en början erinra om att samhället i andra sammanhang slår vakt om småföretags-samheten genom stödåtgärder av olika slag. Utskottet är vidare väl medvetet om att det finns ett stort antal rörelsedrivande aktiebolag med lågt aktiekapital och att en del av dessa kommer att få svårigheter att utan hjälp genomföra den erforderliga höjningen av aktiekapitalet. Utskottet förutsätter att från samhällets sida kommer att vidtagas åtgärder av olika slag för att underlätta övergången till andra företagsformer eller för att mildra de övergångsproblem som för denna företagskategori är förknippade med en upptrappning av aktiekapitalet. Frågan om vilka medel och metoder som därvid bör komma till användning är, såsom framhålls i propositionen, f. n. föremål för utredning inom justitiedepartementet.

Med hänsyn härtill finner utskottet ej påkallat att de av motionärerna aktualiserade frågorna görs till föremål för särskild utredning. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna 1973: 1952, såvitt nu är i fråga, och 1973: 1954.

Lån till aktieägare m. fl.

Vår nuvarande lagstiftning innehåller inte några bestämmelser, som direkt tar sikte på att begränsa aktiebolagens rätt att ge lån till aktieägare eller ledamöter av bolagsledningen. Detta har kritiserats av aktiebolagsutredningen. Utredningen anser att det strider mot aktiebolagslagstiftningens grunder att en person skall kunna driva ett aktiebolag

med den därav följande förmånen av frihet från personligt ansvar, trots att bolagets tillgångar till stor del, kanske motsvarande hela aktiekapitalet, består i en fordran på honom själv. Detta innebär en urholkning av den säkerhet som aktiebolagslagen genom reglerna om bundet kapital vill ge aktieägare, borgenärer och anställda. Även andra omständigheter kan åberopas till stöd för ett låneförbud. Under remissbehandlingen av utredningsförslagen har från flera håll framhållits att aktiebolagsformen i betydande utsträckning används för att uppnå skattemässiga fördelar eller möjliggöra skatteflyktsåtgärder av olika slag. Med hänsyn till statens och kommunernas fiskala anspråk är det därför angeläget att genom bestämmelser om ett låneförbud komma till rätta med den form av skatteflykt som tar sig uttryck i att aktieägare m. fl. tar lån från bolaget för privat konsumtion.

Bestämmelser om ett principiellt låneförbud har enligt förslaget tagits upp i en ny 75 a § i aktiebolagslagen. Med penninglån likställs enligt paragrafen ställande av säkerhet. Den personkrets som avses med låneförbudet är aktieägare, styrelseledamot och verkställande direktör. Till följd av regeln i 80 § första stycket kommer låneförbudet att gälla även för styrelsesuppleant och vice verkställande direktör. För att omfattas av låneförbudet skall nu angivna personer vara knutna till det långivande bolaget eller till annat bolag i koncern i vilken det långivande bolaget ingår. Koncernregeln innebär bl. a. att ett moderbolag inte får lämna lån till styrelseledamot, verkställande direktör eller minoritetsaktieägare i dotterbolag. I 75 a § första stycket 1—3 ges vidare bestämmelser, som syftar till att förhindra ett kringgående av låneförbudet genom att lån ges till en aktieägaren, styrelseledamoten eller verkställande direktören närstående person, fysisk eller juridisk. Penninglån får sålunda inte lämnas till make, syskon, släkting i rätt upp- eller nedstigande led eller till den som är besvägrad med aktieägaren etc. i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon. Penninglån får inte heller lämnas till juridisk person över vars verksamhet person, som omfattas av låneförbudet, har ett väsentligt inflytande. I 75 a § tredje stycket finns dessutom bestämmelser om förbud mot penninglån, som lämnas till utomstående i syfte att denne skall förvärva aktier i det långivande bolaget eller annat bolag i samma koncern.

Från det principiella låneförbudet gäller enligt 75 a § andra stycket 1—3 vissa undantag. Här finns till en början ett undantag från den ovannämnda koncernregeln av innebörd att ett koncernbolag får lämna lån till annat koncernbolag. Vidare görs undantag för det fallet att aktieägarens innehav av aktier i bolaget är obetydligt. Slutligen undantags de fall, då lånet utgör ett led i en affärsförbindelse mellan bolaget och gäldenären och är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse.

För att lösa bl. a. de skattemässiga problem som kan uppstå vid gene-

rationsskifte inom ett familjeföretag öppnas enligt förslaget möjlighet till dispens från reglerna om låneförbud. Bestämmelser härom återfinns i 75 b §. Dispensprövningen ankommer på länsstyrelse. Bolagets kända borgenärer skall höras över dispensansökningen. Borgenär har ovillkorlig rätt att kräva att hans fordran betalas eller att betryggande säkerhet ställs för den.

Låneförbudet föreslås bli straffsanktionerat. En bestämmelse härom har enligt förslaget upptagits i 213 § 8. Enligt detta stadgande straffas med dagsböter eller fängelse den som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet bryter mot bestämmelserna i 75 a §.

I motionen 1973: 1932 hävdas att låneförbudsregeln i 75 a § har tekniska brister och därför bör överarbetas. Motionärerna förklarar sig dela uppfattningen att ett uttryckligt förbud mot lån till aktieägare kan vara ägnat att såväl tillgodose borgenärernas intresse av skydd för aktiekapitalet som att motverka skatteflykt. Motionärerna anser dock att förbudsregeln är svårtillämpad och att den medför en onödig byråkrativering, då det gäller att hålla reda på olika anhöriga m. fl. som har anknytning till dem som direkt berörs av förbudet. Vad som åsyftas med förbudsregeln är enligt motionärernas åsikt först och främst att hindra bolaget från att lämna lån för ändamål, som är främmande för föremålet för bolagets verksamhet. Motionärerna påpekar att det redan enligt gällande rätt finns en begränsning i rätten att lämna lån genom stadgandet i 76 § första stycket. Vad man i propositionen därutöver vill åstadkomma är en utvidgning av det förbjudna området, bl. a. för att effektivare kunna ingripa mot förtäckt vinstutdelning. Från denna utgångspunkt finner motionärerna den enklaste lagstiftningsåtgärden vara att i aktiebolagslagen inta en bestämmelse av följande lydelse: "Aktiebolag får lämna lån till aktieägare eller ställa säkerhet för aktieägare endast om sådan åtgärd är förenlig med föremålet för bolagets verksamhet." Motionärerna påpekar att den valda formuleringen anknyter till 76 § första stycket men skiljer sig från denna bestämmelse genom att hänvisning till verksamhetens syfte saknas. Eftersom syftet med bolagets verksamhet regelmässigt är att bereda vinst åt aktieägarna, blir härigenom lån som utgör förtäckt vinstutdelning generellt otillåtna, framhåller motionärerna. Lån som ingår som ett led i bolagets verksamhet skulle förbli tillåtna, varigenom syftet med den enligt propositionen föreslagna undantagsregeln i 75 a § andra stycket 2 skulle uppnås. Motionärerna påpekar att även med den av dem förordade uppläggningsen av låneförbudet bör undantagsreglerna i 75 a § andra stycket 1 och 3 liksom dispensregeln i 75 b § kvarstå. Lån till sådana anhöriga m. fl. som avses i den föreslagna 75 a § första stycket 2 hindras enligt motionärernas mening redan av bestämmelserna i 76 § första stycket.

Motionärerna erinrar slutligen om att det föreslagna låneförbudet föreslås bli straffsanktionerat enligt 213 § 8. Motionärerna vill ifrågasätta

om inte civilrättslig ogiltighet bör vara en tillräcklig sanktion. I vart fall finner motionärerna skäl tala för att man tills vidare bör låta den sanktionen räcka. Under hänvisning till det anförda yrkar motionärerna att det föreslagna förbudet mot lån till anställda m. fl. ges en utformning i enlighet med de i motionen skisserade riktlinjerna (motionsyrkande 3).

Utskottet är för sin del inte benäget att biträda motionärernas förslag angående låneförbudets utformning. Erfarenheten har visat, att fråvaron av förbud mot lån till aktieägare och personer i bolagsledningen utnyttjas i stor utsträckning för att undgå beskattning. Det är förhållandevis vanligt att den som har ett dominerande aktieinnehav i ett bolag tar ut pengar från bolaget för sin privata konsumtion i form av lån och på det sättet undgår eller i varje fall skjuter upp beskattningen. Såsom föredragande statsrådet framhållit är det angeläget att denna form av skatteflykt snarast elimineras. Även frånsatt risken för direkta missbruk måste man ifrågasätta det lämpliga i ett system som gör det möjligt för en person att bilda ett aktiebolag, betala in minimikapitalet i det bolaget, därefter låna tillbaka pengarna, bilda ett nytt aktiebolag osv. Den som vill driva ett företag där kreditunderlaget i realiteten helt eller delvis är hans egen betalningsförmåga bör enligt utskottets uppfattning inte kunna välja aktiebolagsformen utan hänvisas till en juridisk företagsform med personlig ansvarighet. Detta leder till att bolagets egna bundna kapital måste skyddas mot lån till personer i företagsledningen eller till aktieägare i företaget. För att ett låneförbud skall vara effektivt är det enligt utskottets uppfattning nödvändigt att förbudet uttryckligen tar sikte på aktieägare, styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget, eftersom möjligheterna att genom svårkontrollerbara transaktioner av olika slag kringgå ett mer generellt utformat låneförbud är mycket stora för denna krets av personer. Risken för att lånevillkoren utformas så att lånet får karaktären av skatteflykt är likaså störst i dessa fall. Låneförbudet måste vidare utformas så att det inte på ett enkelt sätt kan kringgå genom att lån eller säkerhet formellt lämnas för annan fysisk eller juridisk person men reellt avser aktieägare eller styrelseledamot. För förbudets efterlevnad är det viktigt att bestämmelserna i dessa hänseenden är så tydliga som möjligt. Enligt utskottets uppfattning har den genom propositionen föreslagna förbudsregeln ur nu angivna synpunkter erhållit en ändamålsenligare utformning än motionärernas motsvarande förslag.

Beträffande frågan hur låneförbudsreglerna bör sanktioneras ansluter sig utskottet till föredragande statsrådets uppfattning att överträdelse bör vara straffbelagd. Aktiebolagslagen har, såsom framgår av 213—216 §§, ett överväldigande antal ordningsföreskrifter sanktionerade med straff. I denna del överensstämmer således förslaget med vad som i liknande fall gäller enligt nuvarande lag.

På grund av vad utskottet sålunda anfört avstyrker utskottet bifall till motionen 1973: 1932 i denna del.

Beträffande låneförbudsregeln vill utskottet för egen del fästa uppmärksamheten vid att den i 75 a § första stycket 1 och 2 angivna personkretsen endast omfattar äkta makar samt släkt- och svågerskapsförhållanden i egentlig mening. Äktenskapsliknande samlevnad faller således utanför regleringen. Paragrafens utformning i detta hänseende innebär att makar blir sämre ställda än samlevande ogifta. För utskottet framstår detta som en brist i förslaget. Att personer som sammanlever under äktenskapsliknande förhållanden kommer att gynnas, motverkar de syften som ligger bakom införandet av låneförbudet och leder i praktiken till ur rättvisesynpunkt stötande resultat. Samhället måste räkna med som en realitet att det i dag finns ett betydande antal personer som sammanlever under äktenskapsliknande förhållanden utan att vara gifta med varandra. I *propositionen 1973: 32 med förslag till lag om ändring i giftermålsbalken m. m.* har föredragande statsrådet framhållit som sin principiella uppfattning, att man vid utformningen av regler om skatter och sociala förmåner, i möjlig mån bör undvika att ge reglerna ett sådant innehåll, att människor förlorar på att gifta sig eller vinner på att skiljas (prop. s. 84). Utskottet anser detta uttalande tillämpligt även på förevarande fall. Utskottet är dock medvetet om att man lätt kommer i svårigheter, om man vill vidga tillämpningsområdet för det föreslagna låneförbudet. Detta sammanhänger med den flytande gränsen mellan tillfälligare förbindelser och mera stadigvarande, äktenskapsliknande förhållanden. Eftersom det föreslagna låneförbudet är straffsanktionerat, är det av rättssäkerhetsskäl nödvändigt att klart precisera under vilka förutsättningar äktenskapsliknande samlevnad skall anses jämställd med äktenskap. Enligt utskottets mening torde det också vara möjligt att åstadkomma en sådan fast avgränsning. En möjlig utgångspunkt kan vara att anknyta till det skatterättsliga familjebegreppet, vilket bara omfattar sammanboende som är eller har varit gifta med varandra eller som har eller haft barn gemensamt. Enligt utskottets mening bör här berörda problem uppmärksammas under det fortsatta arbetet på en ny aktiebolagslag. Därvid bör givetvis tillses att regleringen av de familjemässiga relationerna blir likformig inom det aktiebolagsrättsliga området. Vad utskottet nu anfört bör ges Kungl. Maj:t till känna.

Utskottet vill avslutningsvis beröra ett tolkningsproblem, som kan uppstå rörande 75 a § första stycket, nämligen frågan om *styrrelseledamot och verkställande direktör i utländska dotterbolag* också omfattas av låneförbudet. I specialmotiveringen till bestämmelsen i 75 a § andra stycket 1 har föredragande statsrådet anfört att koncernbegreppet här bör fattas relativt vidsträckt, så att med dotterbolag likställs ekonomiskt företag, som drivs i annan form än ak-

tiebolag, samt utländskt bolag, under förutsättning att moderbolaget är ett svenskt aktiebolag, som har det dominerande inflytande över dotterföretag som förutsätts i 221 § 1 mom. Samma koncernbegrepp bör givetvis läggas till grund för tolkningen av koncernregeln i 75 a § första stycket. Här tillstöter emellertid den komplikationen att styrelseledamot och verkställande direktör har en i aktiebolagslagen rättsligt specificerad ställning som stundom inte helt korresponderar med bolagsledningens ställning och organisation enligt vissa utländska rättsordningar. Med hänsyn till att låneförbudet bl. a. syftar till att utgöra ett skydd mot att reglerna om bolagets bundna egna kapital urholkas, anser emellertid utskottet att koncernregeln i 75 a § första stycket i förevarande hänseende bör tolkas extensivt. I enlighet härmed bör således personer, som tillhör bolagsledningen för utländskt dotterbolag och vars ställning är någorlunda jämförbar med ifrågakvarande svenska befattningshavares, anses omfattade av låneförbudet.

Samordning av förslaget med annat lagstiftningsärende

Såsom framgått av den föregående framställningen (s. 38) krävs i förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag vissa jämkningar av formell natur. Utskottets motsvarande lagförslag har fogats till detta betänkande som Bilaga 1.

Lagförslagen i övrigt

Utskottet har ingen erinran mot lagförslagen i de delar som inte förut särskilt berörts.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *förhandsbemyndigande åt styrelsen* att riksdagen med avslag på motionen 1973: 1952 yrkandet 1 godkänner vad utskottet anfört i denna del,
2. beträffande *avvikelse från företrädesrätt* att riksdagen med avslag på motionen 1973: 1952 yrkandet 2 godkänner vad utskottet anfört i denna del,
3. beträffande *kvalificerad majoritet* att riksdagen med avslag på motionen 1973: 1932 yrkandet 2 godkänner vad utskottet anfört i denna del,
4. beträffande *beslut om emission* att riksdagen
 - a) antar 2, 3 och 10 §§ i det vid propositionen 1973: 93 fogade förslaget till lag om konvertibla skuldebrev,
 - b) antar 48, 49, 55, 63 a, 124, 130 §§ och 190 § 2 mom. i det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag,

5. beträffande *aktiekapitalets storlek* att riksdagen med avslag på motionerna 1973: 1916, 1973: 1932 yrkandet 1, 1973: 1933 yrkandet 1, 1973: 1952 yrkandet 3 och 1972: 1953 antar 2 § första stycket i förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag,
6. beträffande *ny bolagsform* att riksdagen avslår motionerna 1973: 1933 yrkandet 2 och motionen 1973: 1952 yrkandet 5,
7. beträffande *utformningen av övergångsregleringen* att riksdagen avslår motionerna 1973: 1952 yrkandet 4 och 1973: 1954,
8. beträffande *lån till aktieägare* att riksdagen med avslag på motionen 1973: 1932 yrkandet 3 antar 75 a § och 213 § 8. i förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag,
9. beträffande *den personkrets som avses med låneförbudet* att riksdagen med anledning av propositionen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet ovan anfört angående äktenskapsliknande samlevnad,
10. beträffande *godkänd revisor* att riksdagen — med förklaring att propositionen, såvitt nu är i fråga, inte kunnat oförändrad antas — för sin del antar 107 § 1 mom. samt 108 och 193 §§ i förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag med i härvid fogad bilaga 1 såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse,
11. beträffande *övergångsbestämmelserna* att riksdagen — med förklaring att propositionen, såvitt nu är i fråga, inte kunnat oförändrad antas — för sin del antar punkten 4 i övergångsbestämmelserna i förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag med i härvid fogad bilaga 1 såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse,
12. beträffande *förslaget till lag om konvertibla skuldebrev* att riksdagen antar lagförslaget i den mån det ej omfattas av hemställan ovan under 4,
13. beträffande *förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag* att riksdagen antar lagförslaget i den mån det ej omfattas av hemställan ovan under 4, 5, 8, 10 och 11,
14. beträffande *övriga lagförslag* att riksdagen antar
 - a) förslaget till lag om ändring i lagen (1970: 596) om för-
cnklad aktiehantering,
 - b) förslaget till lag om ändring i lagen (1916: 156) om vissa
inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller
gruva eller aktier i vissa bolag.

Stockholm den 17 maj 1973

På lagutskottets vägnar
ERIK SVEDBERG

Närvarande: herr Svedberg (s), fröken Anderson i Lerum (s), herrar Lidgard (m), Hammarberg (s), Börjesson i Falköping (c), fru Åsbrink (s), fru Lundblad (s), fru Jonäng (c)*, herrar Andersson i Södertälje (s), Winberg (m), Israelsson (vpk), Enlund (fp), fru Swartz (fp), herr Persson i Heden (c) och fru Nilsson i Sunne (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

1. beträffande *förhandsbemyndigande åt styrelsen*

av herr Börjesson i Falköping (c), fru Jonäng (c) och herr Persson i Heden (c), som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 43 som börjar med orden "Enligt utskottets" och som slutar på s. 44 med orden "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att den kritik som i propositionen riktas mot de nuvarande emissionsreglerna är överdriven. Nyemission kan redan nu genomföras på kort tid även i stora bolag med många aktieägare. Tidsvinsten med det föreslagna systemet torde enligt utskottets mening bli obetydlig i det övervägande antalet fall. Utskottet anser att de begränsade fördelarna med viss ökad snabbhet och flexibilitet i samband med emissioner, som det föreslagna systemet erbjuder, inte kan uppväga de olägenheter som skulle bli följden med avseende på maktfördelningen inom företagen.

Förslaget innebär bl. a. att bolagsstämma med enkel majoritet skall kunna besluta att lämna styrelsen fullmakt att genomföra s. k. riktade emissioner. Jämfört med nuvarande förhållanden kommer förslaget att medföra att avsevärt ökade maktbefogenheter ställs till bolagsstyrelsens och den dominerande aktieägargruppens förfogande. Utskottet delar motionärernas uppfattning att detta ger anledning till principiella betänkligheter. Utskottet erinrar om att tendenserna till maktkoncentration inom näringslivet redan nu är mycket starka. Om förslaget genomförs kommer detta att påskynda utvecklingen mot en allt större centralisering av beslutsfunktionerna inom företagen. Utskottet finner det i detta sammanhang angeläget att framhålla att de mindre aktieägarna redan under nuvarande förhållanden ofta har svårt att kunna tillvarata sina intressen gentemot de styrande inom bolagen. Ett genomförande av förslaget kommer att ytterligare försvaga deras redan nu begränsade möjligheter att ta del i bolagets angelägenheter.

Enligt utskottets mening erbjuder den föreslagna generalklausulen inte tillräckligt skydd mot de ökade maktmedel som enligt förslaget samtidigt ställs till bolagsledningens förfogande. Den omarbetning av

klausulen som ägt rum i förhållande till aktiebolagsutredningens förslag kan möjligen bidra till att något lätta på den utomordentligt restriktiva lagtillämpning som domstolarna oftast ansluter sig till när det gäller generalklausuler inom den förmögenhetsrättsliga lagstiftningen. För det praktiska livets behov torde emellertid den föreslagna generalklausulens betydelse bli ringa.

På grund av det anförda ansluter sig utskottet till motionärernas uppfattning om att de föreslagna bestämmelserna om förhandsbemyndigande åt styrelsen att besluta om emission bör utgå ur lagförslagen.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *förhandsbemyndigande åt styrelsen* att riksdagen med bifall till motionen 1973: 1952 yrkandet 1 godkänner vad utskottet anført i denna del,

2. beträffande *avvikelse från företrädesrätt*

av herr Börjesson i Falköping (c), fru Jonäng (c) och herr Persson i Heden (c), som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 44 som börjar med orden "Utskottet biträder" och som slutar på s. 45 med orden "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill för sin del framhålla att de nuvarande reglerna om aktieägares företrädesrätt vid emissioner utgår från principen om alla aktieägares likställighet. Utskottet kan inte biträda uppfattningen om att de nuvarande bestämmelserna är så stela att det finns behov av att införa möjlighet för bolagsstämma att med enkel majoritet besluta om avvikelse från denna rätt. Enligt utskottets uppfattning ger förslaget på denna punkt upphov till liknande olägenheter som förslaget om förhandsbemyndigande åt styrelsen. Den föreslagna ändringen innebär nämligen att avsevärt ökade maktbefogenheter ges åt styrelsen och den dominerande aktieägargruppen på de mindre aktieägarnas bekostnad. Till detta vill utskottet för sin del inte medverka.

Såsom motionärerna påpekat finns det enligt nuvarande system möjlighet att genomföra s. k. riktade emissioner om en större grupp aktieägare i bolaget är beredda att medverka till detta. Denna ordning — som garanterar att samtliga delägare i bolaget får möjlighet att själva bevaka sina intressen — bör enligt utskottets mening behållas.

Med hänsyn till det anförda ansluter sig utskottet till motionärernas uppfattning om att de föreslagna bestämmelserna om avvikelse från företrädesrätten vid kontantemission bör utgå ur lagförslagen.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *avvikelse från företrädesrätt* att riksdagen med bifall till motionen 1973: 1952 yrkandet 2 godkänner vad utskottet anført i denna del,

3. beträffande *avvikelse från företrädesrätt*

av herrar Lidgard (m), Winberg (m), Enlund (fp) och fru Swartz (fp), som i fråga om *utskottets motivering* anser

att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 44 med orden "Utskottet vill" och slutar med orden "företrädesrätt ändras" bort utgå,

4. beträffande *kvalificerad majoritet*

av herrar Lidgard (m), Winberg (m), Enlund (fp) och fru Swartz (fp), som anser

dels att den del av utskottets betänkande som börjar på s. 46 med orden "Utskottet vill" och slutar med orden "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill till en början framhålla att de nuvarande reglerna om aktieägares ovillkorliga företrädesrätt att delta i nyemissioner uttrycker en grundläggande aktiebolagsrättslig princip. Vid penningemissioner bör enligt utskottets uppfattning avvikelse från företrädesrätten få förekomma endast i fall då det kan antas vara en allmän uppfattning bland aktieägarna att en avvikelse är erforderlig för att åstadkomma ett tillskott av riskvilligt kapital eller eljest skälen för avvikelse är sådana att allmän anslutning till beslut därom kan påräknas, exempelvis då avsikten är att stimulera anställdas aktieförvärv.

Utskottet erinrar i detta sammanhang om att gällande lag uppställer krav på kvalificerad majoritet när det är fråga om beslut som bedömts vara särskilt viktiga för aktieägarna. Hit hör beslut om ändring av bolagsordningen och vissa andra beslut, bl. a. om fusion och likvidation. Reglerna om kvalificerad majoritet ingår som ett led i minoritetsskyddet. Mot den bakgrunden ter det sig naturligt att såsom aktiebolagsutredningen föreslagit uppställa krav på kvalificerad majoritet för beslut om avvikelse från företrädesrätten.

Enligt utskottets mening utgör den föreslagna generalklausulen i 76 § andra stycket aktiebolagslagen i förevarande avseende inte ett tillräckligt minoritetsskydd. En generalklausul kännetecknas ofrånkomligen alltid av en viss vaghet som försvårar dess användbarhet i en konkret aktuell situation. Detta gäller även om den i förslaget upptagna klausulen. Rent praktiskt är det också svårare och omständligare att i efterhand styrka påstående om otillbörligt förfarande än att redan vid bolagsstämman kunna konstatera att de formella förutsättningarna för beslut inte är uppfyllda.

I likhet med motionärerna anser därför utskottet att de framlagda lagförslagen bör kompletteras med bestämmelser om att bolagsstämmans beslut om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt vid penningemissioner skall vara giltigt endast om det biträtts av aktieägare

med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna. Samma pluralitetskrav bör gälla för beslut om bemyndigande till styrelsen att besluta om penningemission med avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *kvalificerad majoritet* att riksdagen med bifall till motionen 1973:1932 yrkandet 2 godkänner vad utskottet anfört i denna del.

5. beträffande *beslut om emission*

av herr Börjesson i Falköping (c), fru Jonäng (c) och herr Persson i Heden (c) som — under förutsättning av bifall till reservationerna 1 och 2 — anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *beslut om emission*

- a) att riksdagen — med förklaring att det vid propositionen fogade förslaget till lag om konvertibla skuldebrev inte kunnat i oförändrat skick antas — med bifall till motionen 1973:1952 yrkandena 1 och 2 för sin del

dels antar 2 och 3 §§ i förslaget med i härvid fogad bilaga 2 såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse,

dels beslutar att 10 § skall utgå ur förslaget,

dels beslutar att 11—26 §§ i förslaget skall erhålla numren 10—25,

- b) att riksdagen — med förklaring att det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1944:704) om aktiebolag inte kunnat i oförändrat skick antas — med bifall till motionen 1973:1952 yrkandena 1 och 2 för sin del

dels antar 48, 49, 55, 124 och 130 §§ samt 190 § 2 mom. i förslaget med i härvid fogad bilaga 2 såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse

dels beslutar att 63 a § skall utgå ur förslaget,

6. beträffande *beslut om emission*

av herrar Lidgard (m), Winberg (m), Enlund (fp) och fru Swartz (fp) som — under förutsättning av bifall till reservationen 4 — anser att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *beslut om emission*

- a) att riksdagen — med förklaring att det vid propositionen fogade förslaget till lag om konvertibla skuldebrev inte kunnat i oförändrat skick antas — med bifall till motionen 1973:1932 yrkandet 2

dels för sin del antar 2 och 10 §§ i förslaget med i härvid

fogad bilaga 3 såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse
dels antar 3 § i förslaget,

b) att riksdagen — med förklaring att det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 704) om aktiebolag inte kunnat i oförändrat skick antas — med bifall till motionen 1973: 1932 yrkandet 2

dels för sin del antar 55 och 63 a §§ i förslaget med i härvid fogad bilaga 3 såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse,
dels antar 48, 49, 124 och 130 §§ samt 190 § 2 mom. i förslaget,

7. beträffande *aktiekapitalets storlek*

av herrar Lidgard (m), Börjesson i Falköping (c), fru Jonäng (c), herrar Winberg (m) och Enlund (fp), fru Swartz (fp) och herr Persson i Heden (c), som anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 50 med "Utskottet ansluter" och slutar med "och 1973: 1953" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill beträffande de påtalade svårigheterna vid taxeringskontrollen dock påpeka att dessa till stor del berott på dels att det tidigare saknats verkningsfulla påtryckningsmedel mot aktiebolag som inte fullgjorde sin deklarationsskyldighet, dels att det inte heller funnits formella möjligheter att taxera huvudaktieägare och bolag i samma taxeringsdistrikt. I båda dessa hänseenden har emellertid ändringar beslutats av 1972 års höstriksdag. Dessa lagstiftningsåtgärder, som inte var kända vid tiden för remissbehandlingen av aktiebolagsutredningens förslag, bör tillsammans med en effektivare taxeringskontroll i väsentlig grad komma att minska nu angivna svårigheter.

Vad härefter gäller frågan om till vilken gräns minimikapitalet bör höjas konstaterar utskottet, att en så kraftig höjning som föreslås i propositionen kommer att leda till svårigheter för ett mycket stort antal mindre företag. Reformen kommer i dessa fall att direkt motverka syftet att trygga de anställdas, samhällets och borgenärernas krav på tillräckligt ekonomiskt underlag för verksamheten. Vid en närmare avvägning mellan de olika synpunkter som här gör sig gällande finner utskottet, att höjningen bör begränsas till den av aktiebolagsutredningen förordade gränsen på 20 000 kr. Utskottet tillstyrker därför bifall till motionerna i denna del.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *aktiekapitalets storlek* att riksdagen — med förklaring att det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag inte kunnat oförändrat antas — med avslag på motionen 1973: 1916 och med bifall till motionerna 1973: 1932 yrkandet 1, motionen 1973:

1933 yrkandet 1, motionen 1973: 1952 yrkandet 3 och motionen 1973: 1953 för sin del antar 2 § första stycket i förslaget med i nedan angivna som *reservanternas förslag* betecknade lydelse.

*Kungl. Maj:ts förslag**Reservanternas förslag*

2 §

Aktiekapitalet skall bestämmas i svenskt mynt och må ej sättas lägre än <i>femtio</i> tusen kronor.	Aktiekapitalet skall bestämmas i svenskt mynt och må ej sättas lägre än <i>tjugotusen</i> kronor.
---	---

Där aktiekapitalet — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — beloppet (maximikapitalet),

8. beträffande ny bolagsform

av herrar Lidgard (m), Börjesson i Falköping (c), fru Jonäng (c), herrar Winberg (m), Enlund (fp), fru Swartz (fp) och herr Persson i Heden (c), som anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 51 med orden "Utskottet erinrar" och slutar med orden "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan således konstatera att det i de flesta västeuropeiska länder numera finns en för de mindre företagen särskilt avpassad bolagsform, vari ekonomisk verksamhet kan bedrivas utan personlig ansvarighet för deltagarna. Den höjning av minimigränsen för aktiekapitalet till 50 000 kr. även för nu existerande aktiebolag, varom förslag aviseras i propositionen, aktualiserar enligt utskottets mening i hög grad frågan att införa en motsvarighet till bolagsformen GmbH/SARL. även i vårt land. De båda nu förekommande bolagstyperna handelsbolag och kommanditbolag erbjuder enligt utskottets mening inte något fullgott alternativ för alla de mindre och medelstora aktiebolag inom olika verksamhetsområden för vilka det kan komma att bli nödvändigt att byta företagsform under en övergångsperiod. Att lagberedningen under förarbetena till 1944 års aktiebolagslag avvisade tanken på att inrätta en särskild bolagsform för de mindre företagen utgör enligt utskottets mening inget skäl mot att man låter utreda frågan på nytt. Bl. a. har de företagsekonomiska förhållandena sedan dess undergått betydelsefulla förändringar. Utskottet hänvisar till att det vid nämnda tidpunkt fortfarande var möjligt att i föreningsformen driva ekonomisk verksamhet i vinstsyfte under personlig ansvarsfrihet och att sådana s. k. "bolagsliknande föreningar" var förhållandevis talrika. Utskottet delar därför motionärernas uppfattning att frågan om införandet av en ny företagsform för de mindre företagen nu bör bli föremål för en allsidig utredning.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *ny bolagsform* att riksdagen med bifall till motionen 1973: 1952 yrkandet 5 och 1973: 1933 yrkandet 2 beslutar att hos Kungl. Maj:t anhålla om snar utredning beträffande införandet av en ny företagsform med begränsad ekonomisk ansvarighet för ägarna, speciellt avpassad till de mindre företagens behov,

9. beträffande *utformningen av övergångsregleringen*

av herrar Lidgard (m), Börjesson i Falköping (c), fru Jonäng (c), herrar Winberg (m) och Enlund (fp), fru Swartz (fp) och herr Persson i Heden (c), som anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 52 börjar med "Med hänsyn" och slutar med "och 1973: 1954" bort ha följande lydelse:

De problem som uppkommer i samband med övergångsregleringen bör emellertid enligt utskottets mening inte i första hand ses som en lagstiftningsfråga vars beredning ankommer på justitiedepartementet. Arbetet med att finna och utforma lämpliga stödåtgärder för de här berörda företagen berör i stället allmänt ekonomiska och näringspolitiska problem, vilket också framgår av motionerna. Vid sådant förhållande finner utskottet det angeläget att framhålla att de av motionärerna aktualiserade frågorna snarast bör bli föremål för särskild utredning under former som betryggar att dessa invecklade problem blir allsidigt belysta. Vad utskottet nu anfört bör ges Kungl. Maj:t till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *utformningen av övergångsregleringen* att riksdagen med anledning av motionerna 1973: 1952 yrkandet 4 och 1973: 1954 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet ovan anfört angående det angelägna i att de av motionsyrkandena berörda frågorna blir föremål för en allsidig utredning.

Av utskottett föreslagna ändringar i lagförslagen

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

107 §

1 mom.¹ Revisor skall — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — för uppdraget.

Uppgår aktiekapitalet eller maximikapitalet enligt bolagsordningen till två miljoner kronor eller däröver eller äro bolagets aktier eller av bolaget utgivna obligationer föremål för notering å fondbörs inom riket, skall minst en av revisorerna vara auktoriserad revisor. Auktoriserad revisor eller *registrerad* revisor skall ock utses, där det är föreskrivet i bolagsordningen eller begäres av aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp om minst en tiondel av hela aktiekapitalet.

Uppgår aktiekapitalet eller maximikapitalet enligt bolagsordningen till två miljoner kronor eller däröver eller äro bolagets aktier eller av bolaget utgivna obligationer föremål för notering å fondbörs inom riket, skall minst en av revisorerna vara auktoriserad revisor. Auktoriserad revisor eller *godkänd* revisor skall ock utses, där det är föreskrivet i bolagsordningen eller begäres av aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp om minst en tiondel av hela aktiekapitalet.

Till revisor — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — andres syskon.

Den som — — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — till revisor.

I fall som avses i andra stycket skall suppleant för auktoriserad revisor vara auktoriserad revisor och suppleant för *registrerad* revisor vara *registrerad* revisor eller auktoriserad revisor. Vad i detta mom. i övrigt stadgas om revisor skall äga motsvarande tillämpning å revisorssuppleant.

I fall som avses i andra stycket skall suppleant för auktoriserad revisor vara auktoriserad revisor och suppleant för *godkänd* revisor vara *godkänd* revisor eller auktoriserad revisor. Vad i detta mom. i övrigt stadgas om revisor skall äga motsvarande tillämpning å revisorssuppleant.

108 §²

Hava i — — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — — av registreringsmyndigheten.

På anmälan varom i första stycket sägs skall länsstyrelsen, i fall då revisorer icke utsetts till antal som enligt denna lag och bolags-

På anmälan varom i första stycket sägs skall länsstyrelsen, i fall då revisorer icke utsetts till antal som enligt denna lag och bolags-

¹ Senaste lydelse 1973:222.

² Senaste lydelse 1973:222.

Kungl. Maj:ts förslag

ordningen är föreskrivet, förordna revisorer till erforderligt antal samt, i fall då revisor som är auktoriserad revisor eller *registrerad* revisor ej utsetts, ehuru det enligt denna lag eller bolagsordningen skolat ske, förordna en sådan revisor. Är revisor omyndig eller har någon, som ej är här i riket bosatt svensk medborgare, utan vederbörligt tillstånd utsetts till revisor eller har någon utsetts till revisor i strid mot vad i 107 § 1 mom, tredje eller fjärde stycket stadgas, skall på anmälan därom länsstyrelsen förklara honom entledigad och förordna revisor i hans ställe. Förordnande av revisor skall avse tid till dess annan revisor blivit i föreskriven ordning utsedd.

Har revisor, som enligt denna lag eller bolagsordningen skall vara auktoriserad revisor eller *registrerad* revisor förordnats eller entledigats efter vad i andra stycket sägs, skall genom länsstyrelsens försorg ofördröjligen avsändas meddelande därom för registrering. Å meddelandet skall vad i 32 § andra stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

Vad i — — — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — — om revisorssuppleant.

Utskottets förslag

ordningen är föreskrivet, förordna revisorer till erforderligt antal samt, i fall då revisor som är auktoriserad revisor eller *godkänd* revisor ej utsetts, ehuru det enligt denna lag eller bolagsordningen skolat ske, förordna en sådan revisor. Är revisor omyndig eller har någon, som ej är här i riket bosatt svensk medborgare, utan vederbörligt tillstånd utsetts till revisor eller har någon utsetts till revisor i strid mot vad i 107 § 1 mom, tredje eller fjärde stycket stadgas, skall på anmälan därom länsstyrelsen förklara honom entledigad och förordna revisor i hans ställe. Förordnande av revisor skall avse tid till dess annan revisor blivit i föreskriven ordning utsedd.

Har revisor, som enligt denna lag eller bolagsordningen skall vara auktoriserad revisor eller *godkänd* revisor förordnats eller entledigats efter vad i andra stycket sägs, skall genom länsstyrelsens försorg ofördröjligen avsändas meddelande därom för registrering. Å meddelandet skall vad i 32 § andra stycket stadgas äga motsvarande tillämpning.

193 §³

Beviljas aktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

1. dagen för beslutet om bolagets bildande;
2. bolagets firma;
3. föremålet för bolagets verksamhet, så ock, i den mån med bolagets verksamhet ej äsyftas beredande av vinst åt aktieägarna, verksamhetens syfte samt bestämmelserna om användandet av vinst å verksamheten och av bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning;
4. det belopp vartill, jämlikt den av styrelseledamöterna och verkställande direktör lämnade uppgiften, aktiekapitalet uppgår, så ock, där aktiekapitalet skall kunna utan ändring av bolagsordningen bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
5. akties nominella belopp;

³ Senaste lydelse 1973: 222.

*Kungl. Maj:ts förslag**Utskottets förslag*

6. det belopp som enligt förenämnda uppgift blivit inbetalt å aktiekapitalet, samt, där aktiekapitalet ej till fullo inbetalats, inom vilken tid återstående inbetalning skall fullgöras;

7. där aktiekapitalet icke blivit till fullo inbetalt, sammanlagda nominella beloppet av de aktier som enligt samma uppgift till fullo inbetalats;

8. den ort inom riket där styrelsen har sitt säte;

9. bolagets postadress;

10. tiden för ordinarie bolagsstämmas hållande;

11. det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden skola bringas till aktieägarnas kännedom, ävensom den tid före stämma, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

12. varje styrelseledamots och styrelsesupplecants samt verkställande direktörs och vice verkställande direktörs så ock, där eljest någon ensam eller i förening med annan är bemyndigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

13. av vilka och huru bolagets firma skall tecknas, där den ej tecknas av styrelsen; samt

14. där enligt denna lag eller bolagsordningen revisor eller revisorssuppleant skall vara auktoriserad revisor eller *registrerad* revisor uppgift om hans fullständiga namn och hemvist.

14. där enligt denna lag eller bolagsordningen revisor eller revisorssuppleant skall vara auktoriserad revisor eller *godkänd* revisor uppgift om hans fullständiga namn och hemvist.

Innehåller bolagsordningen — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — lämnade uppgiften.

Har i — — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — i registret.

Det ena — — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — till bolaget.

Där å — — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — bolagets registrering.

Övergångsbestämmelserna

1. Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2. Vad i 2 § föreskrives om aktiekapitalets storlek skall ej gälla för bolag som bildats före lagens ikraftträdande. Dock får det för sådant bolag bestämda aktiekapitalet eller minimikapitalet ej genom ändring av bolagsordningen sänkas till belopp som är lägre än 50 000 kronor.

I fråga om bolag som avses i första stycket gäller 3 § första stycket i dess äldre lydelse.

3. Bestämmelserna i 103 § 1 mom. tredje stycket tillämpas även i fråga om penninglån som lämnats och ansvarsförbindelser som ingåtts före lagens ikraftträdande under förutsättning att lånet eller ansvarsförbindelsen är av det slag som avses med det i 75 a § stadgade förbudet. Uppgift om lånet eller ansvarsförbindelsen skall även lämnas i förteckning som avses i 75 c §.

Vad i 75 c § första stycket fjärde punkten föreskrives äger ej tillämpning på lån och ansvarsförbindelser som bolaget lämnat före ikraftträdandet.

*Kungl. Maj:ts förslag**Utskottets förslag*

4. Vad i 107 § 1 mom., 108 och 193 §§ föreskrives om godkänd revisor skall under tiden från ikraftträdandet till utgången av juni 1973 gälla godkänd granskningsman.

Bilaga 2

Av reservanterna vid reservation 5 föreslagna ändringar i lagförslagen

1 Förslag till

Lag om konvertibla skuldebrev m. m.

Kungl. Maj:ts av utskottet tillstyrkta förslag *Reservanternas förslag*

2 § Består vederlaget för utgivna skuldebrev av pengar, har aktieägare företrädesrätt att teckna skuldebrev i emissionen såsom om denna gällde de aktier i fråga om vilka utbytesrätt eller optionsrätt till nyteckning föreligger. *Bolagsstämman eller, i fall som avses i 10 §, styrelsen kan dock besluta om avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt.*

Består vederlaget för utgivna skuldebrev av pengar, har aktieägare företrädesrätt att teckna skuldebrev i emissionen såsom om denna gällde de aktier i fråga om vilka utbytesrätt eller optionsrätt till nyteckning föreligger.

3 § Beslut om emission av skuldebrev fattas av bolagsstämman, om ej annat följer av 9 eller 10 §.

Beslut om emission av skuldebrev fattas av bolagsstämman, om ej annat följer av 9 §.

10 § *Bolagsstämman kan bemyndiga styrelsen att fatta beslut om emission och att därvid avvika från bestämmelserna i 2 § om aktieägares företrädesrätt.*

Skall skuldebrev kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än pengar eller skall avvikelse från aktieägares företrädesrätt kunna göras, skall detta särskilt anges i bolagsstämmans beslut. Beslutet skall innehålla bestämmelse om den tid, längst intill nästkommande ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut skall fattas. Bestämmelserna i 4 § första stycket äger motsvarande tillämpning i fråga om förslag till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut skall genast anmälas för registrering. In-

Kungl. Maj:ts av utskottet tillstyrkta förslag

Reservanternas förslag

nan registrering har skett kan styrelsen ej fatta beslut om emission.

Bestämmelserna i 5—8 §§ gäller i tillämpliga delar i fråga om styrelsens beslut om emission.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag

Kungl. Maj:ts av utskottet tillstyrkta förslag

Reservanternas förslag

48 §

Ökning av — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — sådan ändring.

Förslag till ökningsbeslut, så ock ett av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknat yttrande över den föreslagna kapitalökningens betydelse för bolaget skola genom styrelsens och verkställande direktörs försorg dels minst en vecka före bolagsstämman hållas hos bolaget tillgängliga för aktieägarna dels ock framläggas å stämman. *Om avvikelser från aktieägarnas företrädesrätt föreslås enligt 55 § andra stycket, skola skälen till avvikelserna anges i förslaget eller yttrandet.* Där ej balansräkningen för nästföregående räkenskapsår fastställs å stämman, skola ock efter vad nyss sagts hållas tillgängliga och framläggas å stämman:

1. avskrift av den senaste fastställda balansräkningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen för det år balansräkningen avser;

2. en av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknad berättelse, däri upplysning lämnas, i den mån det finnes kunna ske utan förfång för bolaget, om händelser av väsentlig

Förslag till ökningsbeslut, så ock ett av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknat yttrande över den föreslagna kapitalökningens betydelse för bolaget skola genom styrelsens och verkställande direktörs försorg dels minst en vecka före bolagsstämman hållas hos bolaget tillgängliga för aktieägarna dels ock framläggas å stämman. Där ej balansräkningen för nästföregående räkenskapsår fastställs å stämman, skola ock efter vad nyss sagts hållas tillgängliga och framläggas å stämman:

1. avskrift av den senaste fastställda balansräkningen, försedd med anteckning om bolagsstämmans beslut rörande bolagets vinst eller förlust, samt avskrift av förvaltningsberättelsen och revisionsberättelsen för det år balansräkningen avser;

2. en av samtliga styrelseledamöter och verkställande direktör undertecknad berättelse, däri upplysning lämnas, i den mån det finnes kunna ske utan förfång för bolaget, om händelser av väsentlig

Kungl. Maj:ts av utskottet tillstyrkta förslag

betydelse för dess ställning vilka inträffat efter förvaltningsberättelsens avgivande; samt

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över berättelsen.

Varder i — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — aktiekapitalet förfallen.

Reservanternas förslag

betydelse för dess ställning vilka inträffat efter förvaltningsberättelsens avgivande; samt

3. ett av revisorerna avgivet yttrande över berättelsen.

49 §

Beslutet om aktiekapitalets ökning skall angiva:

1. det belopp, varmed aktiekapitalet må ökas;

2. där enligt bolagsordningen aktier av olika slag kunna finnas, till vilket aktieslag de nya aktierna skola hänföras;

3. den företrädesrätt att teckna nya aktier, som tillkommer aktieägarna eller annan, eller vem som eljest äger teckna aktier;

4. den tid, ej understigande en månad från den dag då beslutet enligt 54 § kungjorts i tidningarna, inom vilken aktieägare må begagna företrädesrätt till teckning;

5. akties nominella belopp och det belopp som skall inbetalas för aktie;

6. den beräkningsgrund, efter vilken vid överteckning de aktier som icke tecknats med företrädesrätt skola av styrelsen fördelas, där ej föreskrift meddelas att fördelningen skall ske enligt styrelsens bestämmande; samt

7. det räkenskapsår, för vilket vinstutdelning å de nya aktierna först må utgå, varvid dock detta år må bestämmas senast till året efter det räkenskapsår under vilket aktierna skolat till fullo inbetalas.

I ökningsbeslutet — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — fullo inbetalda.

Bestämmelse — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — bliva bindande.

I fall — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — erinran därom.

Beslutet om aktiekapitalets ökning skall angiva:

1. det belopp, varmed aktiekapitalet må ökas;

2. där enligt bolagsordningen aktier av olika slag kunna finnas, till vilket aktieslag de nya aktierna skola hänföras;

3. den företrädesrätt att teckna nya aktier, som enligt denna lag eller bolagsordningen må tillkomma aktieägare;

4. den tid, ej understigande en månad från den dag då beslutet enligt 54 § kungjorts i tidningarna, inom vilken aktieägare må begagna företrädesrätt till teckning;

5. akties nominella belopp och det belopp som skall inbetalas för aktie;

6. den beräkningsgrund, efter vilken vid överteckning de aktier som icke tecknats med företrädesrätt skola av styrelsen fördelas, där ej föreskrift meddelas att fördelningen skall ske enligt styrelsens bestämmande; samt

7. det räkenskapsår, för vilket vinstutdelning å de nya aktierna först må utgå, varvid dock detta år må bestämmas senast till året efter det räkenskapsår under vilket aktierna skolat till fullo inbetalas.

Kungl. Maj:ts av utskottet tillstyrkta förslag

Reservanternas förslag

55 §

Där alla — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — bolagsordning föreskrives.

Bolagsstämman eller, i fall som avses i 63 a §, styrelsen kan dock besluta om avvikelse från vad i första stycket sägs om aktieägars rätt att efter teckning erhålla nya aktier.

63 a §

Utan hinder av bestämmelserna i 48—63 §§ må styrelsen efter bemyndigande av bolagsstämman besluta om ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieteckning i den mån ökningen kan ske utan ändring av bolagsordningen och att därvid avvika från bestämmelserna i 55 § första stycket om aktieägars rätt att efter teckning erhålla nya aktier.

Skall aktie kunna tecknas mot tillskott av annan egendom än penningar eller eljest med villkor eller skall avvikelse kunna göras enligt 55 § andra stycket från aktieägars rätt att erhålla nya aktier skall detta särskilt anges i bolagsstämmans beslut om bemyndigande. Beslutet skall innehålla bestämmelse om den tid, längst intill nästkommande ordinarie bolagsstämma, inom vilken styrelsens beslut om kapitalökning skall fattas.

Om ej balansräkningen för nästföregående räkenskapsår skall fastställas på stämman, skola de i 48 § andra stycket 1—3 angivna handlingarna dels minst en vecka före bolagsstämman hos bolaget hållas tillgängliga för aktieägarna dels ock framläggas å stämman.

Bolagsstämmans beslut skall av styrelsen eller verkställande direktör genast anmälas för registrering. Vid anmälningen skall fogas två enligt 224 § andra stycket

Kungl. Maj:ts av utskottet tillstyrkta förslag

Reservanternas förslag

bestyrkta avskrifter av bolagsstämmans protokoll och, i förekommande fall, av de i 48 § andra stycket 1—3 angivna handlingarna. Innan registrering skett kan styrelsen ej fatta beslut om kapitalökning.

Vid styrelsens beslut om kapitalökning skall vad i 49—62 §§ är föreskrivet gälla i tillämpliga delar. Vad där sägs om bolagsstämmans beslut skall avse styrelsens beslut.

124 §

I kallelsen — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — och förteckningen.

Skall bolagsstämman föreläggas förslag om ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieteckning skall kallelsen till stämman innehålla uppgift beträffande den företrädesrätt att teckna nya aktier som enligt förslaget tillkommer aktieägarna eller annan.

Har aktieägare — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — tidsutdräkt inhämtas.

Ärende, som — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — visst ärende.

Då särskild — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — motsvarande tillämpning.

130 §

Har förslag — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — sina aktier.

Talan må ej anställas mot stiftare eller mot granskare, på grund av granskning som i 13 § sägs, sedan tre år förflutit efter bolagets registrering, eller mot revisor eller granskare, sedan två år förflutit från det revisionsberättelse eller yttrande eller berättelse, varom förmåles i 48, 50, 63, 64 eller 66 § denna lag eller 4 eller 6 § lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m., framlades å bolagsstämma eller yttrande avgavs enligt 127 § denna lag eller enligt 17 § lagen (1973: 00) om konver-

Talan må ej anställas mot stiftare eller mot granskare, på grund av granskning som i 13 § sägs, sedan tre år förflutit efter bolagets registrering, eller mot revisor eller granskare, sedan två år förflutit från det revisionsberättelse eller yttrande eller berättelse, varom förmåles i 48, 50, 63, 64 eller 66 §, framlades å bolagsstämma eller yttrande enligt 127 § avgavs.

*Kungl. Maj:ts av utskottet till- Reservanternas förslag
styrkta förslag*

tibla skuldebrev m. m. Har styrelsen beslutat om kapitalökning eller om emission av skuldebrev som avses i nyssnämnda lag med stöd av bemyndigande från bolagsstämman, räknas den tid, inom vilken talan skall väckas med anledning av yttrande som avses i 48, 50 eller 63 § denna lag samt 4 eller 6 § lagen (1973: 00) om konvertibla skuldebrev m. m., från det yttrandet avgavs.

Mot aktieägare — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — talan grundas.

Utan hinder — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — brottslig handling.

190 §

2 mom. Godkännande av — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — ökningsbeslutet registrerats.

Har registrering — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — handlingar vägras.

Meddelas godkännande — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — till bolaget.

Bestämmelserna i detta moment äga motsvarande tillämpning när styrelsen beslutar om kapitalökning efter bemyndigande av bolagsstämman.

Bilaga 3

Av reservanternas vid reservation 6 föreslagna ändringar i lagförslagen

1 Förslag till

Lag om konvertibla skuldebrev m. m.

*Kungl. Maj:ts av utskottet till- Reservanternas förslag
styrkta förslag*

2 § Består vederlaget — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — aktieägarnas företrädesrätt.

Bolagsstämmans beslut är giltigt endast om det biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

10 § Bolagsstämman kan — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — aktieägares företrädesrätt.

Bolagsstämmans beslut är giltigt endast om det biträts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädde aktierna.

Skall skuldebrev — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — till bemyndigande.

Bolagsstämmans beslut — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — om emission.

Bestämmelser i — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — om emission.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1944: 705) om aktiebolag

Kungl. Maj:ts av utskottet tillstyrkta förslag *Reservanternas förslag*

55 §

Där alla — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — bolagsordningen föreskrives.

Bolagsstämman eller — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — nya aktier.

Kungl. Maj:ts av utskottet tillstyrkta förslag *Reservanternas förslag*

Bolagsstämmans beslut är giltigt endast om det biträtts av aktieägare med två tredjedelar av såväl de avgivna rösterna som de vid stämman företrädda aktierna.

63 a §

Utan hinder av bestämmelserna i 48—63 §§ må styrelsen efter be- myndigande av bolagsstämman besluta om ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieteckning i den mån ökningen kan ske utan ändring av bolagsordningen *och att därvid avvika från bestämmelserna i 55 § första stycket om aktieägars rätt att efter teckning erhålla nya aktier.*

Utan hinder av bestämmelserna i 48—63 §§ må styrelsen efter be- myndigande av bolagsstämman besluta om ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieteckning i den mån ökningen kan ske utan ändring av bolagsordningen.

Bolagsstämman kan därvid be- myndiga styrelsen att avvika från bestämmelserna i 55 § första styc- ket om aktieägars rätt att efter teckning erhålla nya aktier. Sådant beslut är giltigt endast om det bi- trätts av aktieägare med två tred- jedelar av såväl de avgivna röster- na som de vid stämman företräd- da aktierna.

Skall aktie — — — (Kungl. Maj:ts förslag — — — skall fattas.

Om ej — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — å stämman.

Bolagsstämmans beslut — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — om kapitalökning.

Vid styrelsens — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — styrelsens beslut.

